Ч. 11. Pocztowa należytość opłacona ryczałtem. Львів, неділя 4. березня 1928. Рік XXX.

Виходить що тижня в неділю.

Адреса редакції і адміністрації: „Свобода", Львів, Ринок 10, II. пов.

Телеф. Редакції: 29-41.

СВОБОДА

СЕЛЯНСЬКА ГАЗЕТА

Орган Українського Національно-Демократичного Обєднання.

ПЕРЕДПЛАТА виносить в краю: місячно 80 сот., чвертьрічно 2 зол. 20 сот. В Америці 2 дол. річно.

Зміна адреси 50 сотиків

Поодиноке число коштує 20 сот.

Телеф. Друкарні: 29-26.

Одною лавою, спільним фронтом.

Галицька Земля має кількадесятилітню виборчу практику з часів Австрії. Кожні вибори до австрійського парляменту і галицького сойму були двобоєм між поляками і українцями. Кожне роздовбання серед українців поляки використовували для рабовання українських мандатів. А треба тямити, що нашим сусідам завжди залежало на тому, щоби зі Східної Галичини перепачкувати підчас виборів якнайбільше послів-поляків, бо таким чином мали вони змогу доказувати перед світом, що Східна Галичина не є чисто українською землею, тільки мішаною, польсько-українською. Українські народні маси дуже добре розуміли в останніх роках істнування Австрії значіння національної єдности. З цим мусіли числитися ватажки радикальної партії і хоча як душі їх були пережерті демагогією, мусіли йти підчас виборів разом з національно-демократичною партією. Що більше! Москвофільську партію в останньому десятиліттю істнування Австрії ділила від українського національного табору непрохідима пропасть. Москвофільські вожаки під проводом небіщика Дудикевича підчас виборів до галицького сойму в 1908 р. відважилися були заключити виборчий союз з завзятущим ворогом нашого народу — графом Потоцьким. Цей союз заключено за благословенством царської Росії. Така поведінка провідників москвофільства скомпромітувала їх до краю в очах народніх мас. І вже при найблищих виборах до парляменту (в 1911 р.) бачимо ось яке явище: в усіх округах, де при першому голосуванню перепали москвофільські кандидати, підчас другого голосування москвофільські села всупереч волі головачів москвофільської партії масово голосують на українських кандидатів. Нічого не помогли заходи Дудикевича і компанії, що хотіли голосами збаламучених селян купити собі ласку польських панів. А бувало й таке, що українські селяне йшли до виборів разом з жидами і голосували на жидівських кандидатів, щоби тільки ратувати мандати перед поляками (Райцес, Габер!).

Перші вибори до польського сойму (в 1922 р.) українське село збойкотувало. Нічого не помогли намови, погрози і тюрми. Як минулими роками, так і цим разом одноцілий національний фронт збережено.

Стоїмо на передодні нових виборів до сойму і сенату. Українське Національно-Демократичне Обєднання, йдучи за стихийним голосом народніх мас, поробило всі можливі заходи, щоби всі українські політичні партії притягнути до спільного, виборчого бльоку. І не тільки це! Числячись з вимогами заграничної політики і практичною користю, Обєднання дало почин до створення великого виборчого бльоку непольських народів: українців, білорусинів, німців і жидів (крім галицьких угодовців зпід команди Райха). Творячи такий великий бльок, виказуємо світови, що невдоволені в межах Польщі є багато і що всі невдоволені народи йдуть разом з нами, хоча як це страшно не подобається власть імущим. А крім цього бльок непольських народів є для нас чистим рахунком: 1) при його помочі вибираємо послів на найбільш загрожених землях: на многострадальній Холмщині і Підляшу (без нього це виключене); 2) при його помочі відбираємо польським партіям більше число мандатів з державної листи.

Здавалося би, ні одна з українських партій, як що не стратила ще здорових глуздів і не запродалася чужим силам, не повинна би противитися одноцілому національному фронтови і бльокови непольських народів. На жаль, так воно не є. Окремо до виборів йде розіджена бакцилем хлібоїдщини соціялістично-радикальна партія (поділена на дві ґрупи: „правиці" і „лівиці"), окремо комуністична партія (теж поділена на дві ґрупи), окремо сельроби (теж розсаджені на дві ґрупи, що себе безоглядно поборюють), окремо упіпівська гниль (партія „праці"). А в слід за ними чимчикують зі своїми листами хлібоїди Даниловича та москвофільські хлібоїди з РНО (число листи 20). Всі ці „партії" на купу мають одну ціль: розсаджувати єдність українського народу. Тому з такою нетаєною радістю дивляться наші сусіди на передвиборчий божевільний танець отсеї повені партій і партійок. Розуміється, поляки дуже добре знають, що всі ці партії і партійки здобудуть на купу найбільше кілька мандатів.

Та головна прислуга, яку віддають полякам соціялісти-радикали, комуністи, сельроби, упіпісти, хруні з УНС-а і з РНО, — лежить в чому іншому: вони розібють частину українських голосів, а частину виборців знеохотять і таким чином дадуть змогу полякам вибрати більше число польських послів з наших земель. Тому з польського боку найбільше поборюється листу ч. 18, листу національного табору. Поляки на „кресах" виступають одноцілим польським фронтом, форсують на ділі тільки одну свою листу ч. 1. На українських і білоруських землях головний бій йде між двома листами, а саме листою ч. 18 (бльок непольських народів) і листою ч. 1. (польська листа). Соціялісти-радикали (листа ч. 22), комуністи (листа ч. 13), сельроби (листа „правиці" ч. 8, а „лівиці" ч. 19), хлібоїди (УНС ч. листи 6, РНО — ч. листи 20), упіпісти (ч. листи 26) працюють в дійсности для більшого успіху польської листи ч. 1 на наших землях.

Це мусять мати на увазі українські народні маси.

В днях 4. березня (вибори до сойму) і 11. березня (вибори до сенату) українські виборці мусять дати гідну відповідь зовнішним і внутрішним ворогам визвольних змагань українського народу. В цих днях всі голоси нехай впадуть на листу ч. 18, листу національного табору.

4. березня всі українці підуть до виборчої урни і віддадуть голос на єдину листу національного табору число

18

Двобій між 18 і 1.

Виборчий бій на західно-українських землях розіграється 4. і 11. березня на ділі між двома листами: 18-кою і 1-кою. Правда, з польського боку тут і там виступають ще й такі листи: 2, 10, 24, і 25. Та з них 24 (вшехпольська) і 25 (вітосівська) коли вже не уступили перед 1 (урядова листа), так зроблять це в останній хвилі. А 2 і 10 вдержаться тут і там, бо вони обчислені на розбиття українських голосів. 2 (листа польських соціялістів) — полює на голоси українського робітництва, а 10 (листа брилівців, „Стронніцтво Хлопске") має апетит на голоси українських селян, яких брилівські демагоги думають підбурювати теревенями про спільність інтересів польських і українських селян. Значить, „кресові" поляки йдуть одним фронтом. За їхньою листою ч. 1 агітують старости, поліція, двори, урядництво (учителі дістали острий наказ агітувати в користь листи ч. 1). Що згадані чинники виробляють по наших селах, всі гаразд знаємо. Йде наступ на цілій лінії.

Вістря цього наступу звертається виключно проти листи ч. 18, листи українського національного табору. Чому? Бо в ньому згуртована подавляюча більшість українського народу, отже посли-націоналісти будуть своєю чисельністю і добором твердим оріхом до розкушення на соймовому терені і на терені міжнародньої політики (Союз Народів!). Тому поляки хочуть якнайбільше українських мандатів захопити собі, а відносно решти дуже на руку булоби полякам, щоби з цих мандатів якнайбільше перепалося дрібним українським партійкам, от як соціялісти-радикали, сельроби, упіпісти. Бо невеличкі посольські клюби таких малих партій не можуть мати ніякого впливу і їх легко притискати до муру

Не дамось залякати!

Арештують діячів українського Нац.-Дем. Обєднання!

На Волині годі відбути спокійно не то віче, а й довірочну нараду. На віча Українського Нац.-Дем. Обєднання нахабно пхаються осадники й кольоністи і стараються спровокувати зібраних, щоби опісля дати притоку поліції розігнати вічевиків. В останніх днях поліція розганяє не то кожне віче, а й довірочну нараду.

На днях в Дубні арештовано після віча посла С. Хруцького за те, що він протестував проти залішлювання афішів 18-ки 1-кою (1-„урженднова ліста"). На поліції пос. Хруцького роздягнено до нага.

В Радивилові арештовано Сергія Шеремету і відібрано йому агітаційну літературу 18-ки. 22. лютого арештовано його в друге після довірочної наради в Козині і на постерунку поліції побито.

Між арештованими є теж Дмитро Ерстенюк, який з доручення Центрального Комітету Обєднання обіздив Волинь.

Чим близче до дня виборів, росте наступ на діячів Обєднання і в Галичині. В Остапківцях коло Коломиї арештовано кандидата на посла — ред. Д. Палієва. В Коломиї арештовано студентів Вас. Француза і Чохія.

В Надвірній арештовано д-ра Борисевича.

В Перемишлі арештовано секретаря Пов. Нар. Комітету Осипа Сенечка і студ. Повха.

В Тишківцях арештовано двох селян.

В Городенці арештовано учителя Івана Василишина, кандидата на посла з листи ч. 18.

По дорозі до Рогатина арештовано члена Повітового Нар. Комітету, який віз картки до голосування листи ч. 18.

В Бурштинщині арештовано Івана Ястькова.

ВВАЖАТИ НА ВИБОРЧІ КАРТКИ! Згідно з законом на картці до голосування не може бути крім голої цифри ніякого іншого знаку: ні точки, ні протинка, ні риски. Отже на картці мусить стояти тільки сама цифра 18. Всякі знаки, чи то наведення, чи точки, чи протинки недопустимі! Якісь невідомі, але напевно заінтересовані в уневажнюванні карток 18 чинники, поширюють між виборцями картки з точками, протинками і крисками. Всі картки з такими знаками комісії будуть на основі закону уневажнювати. Тому треба на те дуже а дуже вважати і перестерігати наших виборців перед такими картками.

Хто вони такі -- вороги одноцілого національного фронту?

Одною лавою йдуть до виборів: Українське Національно-Демократичне Обєднання, Селянський Союз і всі безпартійні. Число листи цього національного бльоку: 18. На цю листу віддадуть свої голоси всі свідомі українці Галичини, Волині, Холмщини, Полісся і Підляша.

Проти цеї листи кандидують хрунівські партії: „УНС", висуваючи на приказ своїх хлібодавців листу ч. 6 і „РНО" (москвофіли), які грають в польську дудку) зі своєю листою ч. 20.

Разом з цими хрунівськими партіями женуть воду на польський млин:

1. **Соціялісти-радикали.** Не добре у них діється ще з 1921 р., коли в їх рядах кинулася гангрена хлібоїдщини (Л. Яцків, Твердохліби, Данилович, Павло Лаврук). З розписанням виборів якийсь час вагалися, з ким їм йти: з національним чи інтернаціональним табором. Боялися: підуть разом з національним табором, пропаде їх соціялізм; підуть з інтернаціоналістами сельробівського виробу, пропаде їх націоналізм... І вирішили йти до виборів самостійно. Взявшись за руки з не-

добитками соціял-демократів, виставили свою листу ч. 22. Нічого собі товариство: публика радикалів свого часу в значній скількости перекочувала до хлібоїдів, а публика соціяльно-демократичних ватажків опинилася в комуністичних і пепесівських рядах..

Цікаво, що радикали, які залюбки балакають про державницьку політику, бльок непольських народів поборюють тими самими арґументами, що й хлібоїди.

2. **Сель-роби.** Недавно повстала ця партія, а вже поділилася на два гуртки, які за чуб водяться і жеруться мов собаки. Идуть до виборів двома листами:

„Правиця“ з листою ч. 8 і „лівиця“ з листою ч. 19.

Яка ріжниця між цими властиво вже двома партіями? „Правиця“ сама гаразд не знає, чого хоче (одно певне: мандатів!) А „лівиця“ — це вчорашні цареславники, які орієнтуються на таку Москву, яка є, щоби тільки інтерес ішов. Гидь збирає, читаючи, як ці дві партійки паплюжаться в своїх ґазетках „Наше Слово“ і „Сельроб“. Спільною рисою цих партійок—це ненависть до національного табору.

3. **Упіпісти**(партія „праці“) висунули свою листу ч. 26. Цю партійку (властиво це радше кліка), яка називає себе теж соціялістичною і націоналістичною (еге ж!), покликала до життя „невидима“ рука для розбивання Обєднання. Належать до неї всі народи, які тріскучими фразами хочуть вдержатися на поверхні політичного життя. Упіпівська партія кандидує в цілости. Всі упіпісти відфотографувалися, повиписували собі славословія і в своїх ґазетах „Рада“ і “Правда“ гнуть смалені дуби про свої успіхи на вічах, мовляв — за ними „цілий народ“.

4. **Комуністи** погаркалися між собою так само, як і сельроби. Одні з них слухають сліпо приказів Москви і Варшави, а другі бачуть, що в той спосіб не здобудуть довіря серед народніх мас і пробують підмальовуватись під національні краски.

Одні з них підпирають сельробів „правих“, другі „лівих“. Крім цього виставили одні й другі свої окремі листи (число „правовірної“ комуністичної листи; варшавяцької: 13).

Всі згадані „партії“ стоять на службі чужих сил (крім соц.-радикалів, які киринницьку роботу роблять „даром“).

Кожний голос, що впаде на листи згаданих партій, вийде на шкоду українського народу.

Поучення в справі виборів.

1) Хто має право голосування?

Право голосування до Сойму має кожний громадянин і громадянка, які в дні 5-го грудня 1927 р. скінчили 21-ший рік життя, а право голосування до Сенату має кожний громадянин і громадянка, які в тім самім речинці скінчили 30-ий рік життя.

2) Де голосується?

Кожний виборець до Сойму голосує в обводовій виборчій комісії тої місцевости, в якій він був замешкалий щонайменше один день перед розписанням виборів, то є перед днем 5-го грудня 1927 р. Кожний виборець до Сенату голосує в обводовій виборчій комісії тої місцевости, в якій він був замешкалий щонайменше один рік перед тим речинцем.

3) Коли голосується?

До Сойму голосується дня 4-го березня, а до Сенату дня 11-го березня від год. 9-ої рано до 9-ої вечір без перериву. До голосування кожний є обовязаний зголоситися сам, а не очікувати ніякого візвання.

4) Як голосується?

При комісії зголошує виборець своє імя і прізвище, а тоді дістає порожну остемпльовану коперту, до якої вкладає картку з числом 18 (може її зложити в двоє) і так віддає коперту предсідникові комісії. Картка мусить бути біла, неушкоджена, незаваляна, незаписана ніякими іншими знаками окрім ч. 18.

Осторога!

Остерігаємо українських виборців перед картками, поширюваними невідомими ворожими чинниками у Львові і в краю, на яких ч. „18“ має поміж обома цифрами точку, або перепинку. Такі картки є неважні.

5) На яку листу голосується?

Кождий щирий Українець і українка голосує тільки на одиноку українську національну листу ч. 18. Хто з байдужности відтягається від голосування, або голосувати-ме на іншу листу, той ділає на шкоду народу.

6) Йдучи до голосування треба мати при собі документ, що стверджувавби тожсамість виборця, як особисту леґітимацію, або картку зголошення, або робітничу книжку, метрику, або книжку Каси Хорих, або якийсь инший особистий документ, або йти голосувати з другим знакомим виборцем, який в разі потреби мігби потвердити ідентичність особи.

7) Голосувати вільно тільки особисто.

8) Кожний виборець має право віддати тільки один голос і то в тій комісії, в якій він уміщений в списках виборців.

Завдання мужів довіря.

Щоби підчас виборів до сойм у сенату не було надужить, кожна партія, яка виставляє свій список кандидатів, має право призначити свого мужа довіря, щоби він слідив за ходом виборів. Такого мужа довіря та його заступника матиме при кожній обводовій комісії наша національна листа ч. 18., а призначить їх уповажнений нашої окружної листи кандидатів і видасть відповідне уповажнення на письмі за своїм підписом.

Муж довіря та його заступник повинні добре ознайомитись зі своїм обводом, себто знати, які села входять до обводу, назвиска й адреси виборців, число їх; повинні мати звязок з обводовим українським виборчим комітетом і уповажненим листи, повідомити всіх виборців, де й коли буде голосування, а найголовнійше щоб всі знали число нашого списку. Це число

18

За день до виборів повинні вони обійти всіх виборців свойого обводу, наказати їм йти до виборів, дати кожному білу карточку, з надрукованою цифрою 18 (такі карточки одержать вони від свойого окружного уповноважненого, чи повітового комітету), доглянути, щоб ці карточки виборці мали при собі, щоб усі інші (з другими числами) знищили; як би з якоїнебудь причини готових карток забракло, то треба взяти шматок чистого білого паперу, написати чорнилом число 18 і роздати виборцям. Як що канцелярія обводової виборчої комісії на другому селі, то слід найняти віз, на котрім поїхали би до обводу хворі, старі та женщини.

Звернути особливу увагу на такі села, де українців мало.

День перед виборами муж довіря і його заступник повинні зголоситися до обводової комісії та показати предсідникови і членам комісії свої уповноважненя. В день виборів від 9 год. рано аж до кінця підрахунку висліду голосовання муж довіря мусить бути в виборчому помешканню; в разі потреби вийти хочби на хвилинку, він залишає на своє місце заступника. Перед початком голосування муж довіря оглядає кімнату, щоб не було в ній ніяких відозв, плякатів, значків, щоб стіл зі скринкою (урною) стояв по середині, щоб нікого крім членів виборчої комісії і мужів довіря не було. Потім оглядає саму урну (скринку), чи дійсно в ній нічого нема, а також принесені головою комісії коперти, котрі повинні бути всі однакової краски (кольору) з печаткою голови окружної комісії, розміром 9 на 12 центиметрів. Муж довіря повинен придивитися: чи всі коперти однаково за великі і чи одної краски; чи нема на копертах других значків крім печатки обводової виборчої комісії, чи всі коперти порожні.

Підчас голосування муж довіря сидить за столом з виборчою комісією, стереже, щоб ніхто не ствирав скринки і не заглядав до неї. Виборці повинні входити по одному й зголошувати своє назвсько та імя; члени комісії дивляться в списки виборців, і як що виборець є в них, голова дає йому коперту, в котру виборець вкладає свою карточку, не показуючи, що на ній написано. Ніхто з присутних не має права розмовляти з виборцем. Вложивши карточку до коперти і не заклеюючи її, виборець віддає коперту голові, котрий, не розглядаючи карточки, кидає коперту до скринки; виборець виходить, а на його місце приходить другий і т. д. В разі сумніву муж довіря може жадати, щоб голосуючий дав доказ, що дійсно його назвиско таке, як зголошує; доказом таким може бути: „довуд особісти“, російський чи австрійський паппорт, військовий документ, метрика, витяг з книг населення, студенська леґітимація, як рівнож особиста знайомість виборця хоч з одним членом комісії. Муж довіря повинен стежити за тим, чи всі виборці з обводу вже голосували, а коли ні, повинен переказати через членів місцевого виборчого комітету Обєднання, щоби їх привели.

Найбільш уваги повинен звертати муж довіря на підрахунок голосів: один з членів виймає зі скринки коперти, бере каротчку і віддає її голові, котрий повинен голосно перечитати число, а карточку показати мужеви довіря, котрий записує собі всі числа на однім паперці, а 18 (наше число) на другім, щоб не помилитись. Коли вже в скринці не буде ні одної карточки,(а о тім треба переконатись особисто), робиться загальний підрахунок, скільки голосів впало на кожне число. Карточки уживаються за неважні: 1) коли вони вложені до коперти, на якій нема печатки, чи з якимнебудь значком; 2) коли на них не написано числа; 3) коли крім числа на картці є якісь нотатки (значки або слова), 4) коли картка не білої краски, 5) коли в коперті знаходиться кілька карток з ріжними числами; 6) коли на картці написано число неістнуючої окружної листи кандидатів.

По скінченню підрахунку муж довіря підписує разом з головою й членами комісії протокол.

Як що він зауважить яке-небудь надужиття чи несправедливість, то робить про це заяву на письмі і долучує її до протоколу.

Муж довіря перед виборами повинен докладно ознайомитись з виборчою ординацією, щоб добре знати, як провадиться виборча акція.

По скінченню підрахунку він негайно повідомляє про вислід голосування свого окружного уповноважненого і український комітет.

ОСТОРОГА! **ОСТОРОГА!**

Позір українські виборці!

Зверніть увагу на виборчі картки! Ч. 18 має бути без ніяких точок, перепинок і інших лишніх знаків на чистому білому папері! Як довідуємося, невідомі чинники поширюють з краю виборчі картки 18 з точками поміж обома цифрами, щоби в той спосіб уневажнити якнайбільше голосів листи ч. 18.

Будьте осторожні!

Звертайте увагу

на неправильности і надужиття підчас виборів!

В день голосування можливі м. и. такі неправильности: 1) Члени виборчої комісії навмисне затягають голосування: довго шукають виборців у списках; 2) роблять ріжниці між виборцями (викликують виборців не так, як вони стоять в черзі, тільки викликують скорше тих, що їм потрібні, а других примушують чекати годинами); 3) упривілейовують деяких вибрців (поляків чи своїх однопартийців), впускаючи їх до виборчого льокалю другими дверми; 4) аґітують за якоюсь одною листою, або дозволяють розліплювати афіші; 5) роздають на салі картки з нумерами для голосуваня.

У всіх випадках муж довіря чи його заступник повинен звернутися до предсідника виборчої комісії і зажадти усунення неправильностей. Коли комісія відмовила би цьому домаганню, треба зажадати списання спостережень і вписання до протоколу комісії.

Муж довіря листи ч. 18. повинен:

Пірчас підраховання карток по скінченім голосуванню пильно дивитися, чи підрахунок цей ведеться добре.

Обстоювати голоси своєі листи, як що комісія захотіла би з тих чи инших причин частину їх уневажнити.

Дивитися, щоби голосів других лист не зараховано важними, коли є дані уневажнення їх.

Дивитися, щоби всі числа, які вписується до кінцевого протоколу, були написані нетільки цифрами, а також і словами.

Щоби картки після підрахунку були добре опаковані. Зле опакування дає можність злим особам робити плями на картках і тим самим дати причину до уневажнення голосів.

Приглядатися, щоб одні й ті самі особи не голосували по два рази.

Щоб виборці не голосували під чужими назвисками.

Про всі свої спостереження муж довіря через предсідника повідомляє комісію і просить о усунення неправильностей. У всіх справах муж довіря порозумівається через предсідника виборчої комісії.

Найкраща вказівка.

Памятайте за інтереси хліборобства при виборах.

В останніх часах спали значно ціни хліборобських продуктів, а саме збіжа, масла, яець, а найбільше свиней. Ще з початком січня плачено за кільо живої ваги 2 зл. 10 с. а тепер ціна виносить 1.50—1.70 зл. як до воєвідства. Причиною цеї знижки цін на свині є, кажуть, велика подаж а також спадок цін, в цілій середній Европі.

На ділі є це плянова робота державних чинників, що обнижують ціни мяса і товщу, спроваджуючи масово запаси цих артикулів із заграниці. В самім 1927 р. спроваджено із заграниці 1,700 ваґонів звірячого товщу за 40 міліонів золотих. Довідуємося, що й цього року зроблено за границею великі замовлення не тільки товщу, але й збіжа. Одночасно вивозови краєвої худоби робиться великі трудноці.

Для сільських господарів спадок цін на хліборобські продукти є прямо катастрофою. Збіжа на продаж не має тепер майже ніхто. Дохід з набілу, яець і з годівлі худоби був звичайно для господаря одиноким ратунком, щоб заспокоїти податки, вірителів і домові потреби. А тут обнижують йому ціни і нпр. за свиню дають мало що більше, ніж він сам заплатив.

Наслідок такий, що кошти утримання по містах спадають, а кошти утримання по селах, при дорожнечі промислових виробів і рільних машин, ідуть в гору.

При надходячих соймових виборах для наших селян це найкраща вказівка, на яку листу мають голосувати

Передвиборчий рух.

Округ 48.

ПЕРЕМИЩИНА.

Дня 10. лютого ц. р. відбулося в рамках Обєднання передвиборче віче в селі Іскань. Учасників було понад 300 і велике жіноцтва. Віче отворив голова місцевої читальні „Просвіти“ о. Мих. Гук. Реферував кандидат на посла о. декан Маринович, вказуючи на небезпеку, яка грозить „кресам“ від ріжних ворожих партій, що баламутять людей по наших селах. По дуже зворушуючій бесіді п. Володимира Степика, селянина з Селиск коло Динова і кінцевій закликі о. Михайла Гука, присутні приняли резолюції, що солідарно підуть до виборчої урни під синьо-жовтим прапором Обєднання, голосуючи на листу ч. 18.

БЕРЕЗІВЩИНА.

Дня 14. лютого ц. р. відбулися передвиборчі збори в Павлокомі. Село положене серед мазурських сіл, одначе держить високо блакитно-жовтий прапор завдяки всесторонній організації місцевих громадян. Саля Народнього Дому заповнилась учасниками по береги. Делегат Нар. Повіт. Комітету з Перемишля, п. Прокіп вясував у своїому рефераті політичне положення українського народу, пояснив виборчий соймовий закон і візвав громадян віддати голоси при виборах до сойму на листу ч. 18. Опісля п. Мудрик палкою промовою пірвав за собою присутних, які рішили віддати свої голоси тільки на листу Обєднання ч. 18.

Округ 49.

ГОРОДЕЧЧИНА.

В четвер 2. лютого відбулося передвиборче віче в Мшані к. Львова. Віче отворив о. Петро Проць, проводили вічем селяни Микола Модла, Петро Гриців і Петро Модла. Реферат виголосив кандидат на посла адв. д-р Степан Біляк з Городка Яг. В дискусії забрав слово якийсь агітатор з ППС. (з листи ч. 2.) та в хвилі, коли накинувся на У. Н. Д. О., вічевики закричали його і висвистали. Віче ухвалило однодушно піти на листу ч. 18.

Дня 2. лютого ц. р. відбулося віче в Суховолі. Вічем проводили селяни Гринько Давид, Іван Джиговський і Михайло Наброцький. Передвиборчий реферат виголосив кандидат на посла адв. д-р Степан Біляк, якого промови вислухали вічевики в найбільшім напруженню. Після дискусії, в якій всі бесідники заявилися за Обєднанням, рішено однодушно голосувати на народню листу ч. 18.

В неділю дня 5. лютого ц. р. відбулося віче в Річчинах під проводом п. Теодора Чучука на просторім подвірю обійстя п. Германовича. Реферати виголосили пп. д-р Степан Біляк і д-р Северин Туяк. На вічу засновано передвиборчий комітет, який має занятися виборчою підготовкою в користь листи ч. 18, на котру рішили вічевики однодушно голосувати.

В суботу дня 11. лютого ц. р. відбулося віче в Керниці на якім реферував відпоручник Пов. Виборчого Комітету в Городку Яг. п. Северин Туяк. Поважний хід віча старався перебити якийсь польський агітатор з під стягу „2“ (ППС.), якого одначе викинено зі салі, після чого рішено однодушно віддати голоси на листу ч. 18.

В неділю дня 12. лютого відбулося під проводом о. Гн. Плешкевича окружне віче в Добростанах, в якім взяло участь около 600 селян з Добростан, Волі Добростанської, Каменоброду, Галичанова і околиці. Передвиборчий реферат виголосили кандидат на посла адв. д-р Степан Біляк і селянин Іван Котеляк з Галичанова. Вічевики рішили однодушно голосувати на листу ч. 18.

В неділю дня 12. лютого відбулося віче в Дроздовичах, на якім реферував д-р Северин Туяк, відпоручник Пов. Виб. Ком. в Городку Яг. Селянство рішило однодушно піти за листою ч. 18.

В середу дня 15. лютого ц. р. відбулося окружне віче в Повітні, пов. Городок Яг. На вічу, яке відбулося під голим небом мимо морозу і заверюхи явилося около 500 селян з Повітна, Цунева, Зушиць і Сторонии. Вислухавши реферату д-ра Степана Біляка з Городка Яг. і палких промов о. Ляховича з Повітна, сел. Гринька Мурміля зі Зушиць і п. Михайла Садкового з Цунева, рішили всі однодушно віддати свої голоси на одинону українську національну листу ч. 18.

В середу дня 15. лютого ц. р. відбулося в селі Великополе, пов. суд. Янів віче під проводом місцевого пароха о. Вояковського. Реферати передвиборчі виголосили д-р Степан Біляк з Городка Яг. і о. Г. Ляхович з Повітна. По промові п. Гр. Мурміля з Зушиць і п. М. Садковського з Цунева рішено віддати голоси на листу ч. 18.

В неділю дня 12. лютого ц. р. відбулося в Братковичах, під проводом сел. Пилипа Варщовського передвиборче віче, на якім реферат виголосив селянин Осип Канцяр з Угерець незаб. Вічевики рішили піти за листою ч. 18.

В пятницю дня 17. лютого ц. р. відбулося в Завидовичах, на якім реферував відпоручник Пов. Виб. Ком. в Городку Яг. п. д-р Северин Туяк. По його дуже річевім рефераті і дискусії селян присутні рішили однодушно піти за листою ч. 18.

В неділю дня 19. лютого ц. р. відбулося віче в Ставчанах. На вічу явилося около 400 селян під проводом свого пароха о. І. Бохенка і селян Миколи Мороза, Михайла Дідика і Михайла Кулика. Передвиборчий реферат виголосив кандидат на посла адв. д-р Степан Біляк, якого присутні вислухали в запертим віддихом. По промовах селян п. Олекси Мерцала з Бартатова і Михайла Дідика зі Ставчан зголосився до слова якийсь молодий панок, що в часі віча заїхав в село автом в товаристві кількох жандармів. В хвилі, коли почав він промовляти по польськи, вічевики закричали його, домагаючись, щоби говорив по українськи. А коли він заявив, що по українськи не вміє, вічевики по переведенню голосовання голосами всіх з виїмком 2 рішили йому не уділити слова. Не помогло також домагання коменданта місцевого постерунку, щоби його допустити до слова і засоромлений панич з „дідичем“ разом з жандармами поїхав автом дальше, а вібраний народ ухвалив однодушно піти за щиро-народню листу ч. 18.

В неділю дня 19. лютого ц. р. відбулося в Бартатові передвиборче віче під проводом сел. Олекси Мерцала. Реферат виборчий виголосив д-р Степан Біляк. В дискусії забрали слово селяни Олекса Мерцало, Василь Мерцало і ін. Знаменною подією було, що один з бесідників заявився зразу за „2“, опісля прихилився до листи ч. 22., а коли референт і о. Олекса Мерцало всесторонно вияснили йому земельну програму Обєднання, заявився і він за щиро-народньою листою ч. 18, на яку рішили голосувати всі присутні так мущини як і жінки.

Село Вороців, янівського судового повіту, оплакував агітатор У. П. П. Костишин. Мимо сего вибрався сюди й кандидат на посла з рамени Обєднання адв. д-р Степан Біляк і в неділю 19. лютого ц. р. над вечером уладив передвиборче віче при участи около 500 селян. В основнім рефераті представив бесідник програму Обєднання та виборчу ситуацію в повіті, при чім візвав селян, щоби не допустили до розбиття українських голосів при виборах, бо се було би національним злочином. Опісля Костишин накинувся на Обєднання, кажучи між іншим, що Обєднання дістало від жидівських рабінів 50.000 зл. Ті і тому подібні нісенітниці збив поважною промовою селянина Олекса Мерцало з Бартатова і кандидат на посла д-р Біляк і в пізна вже ніч при великім здвизі вічевиків ухвалено на внесення д-ра Біляка резолюцію, взиваючу провід У. П. Праці, щоби довела до порозуміння і згоди з національним проводом та вицофали свої кандидатури в округів, де їх поширювання може довести до ослаблення українського національного фронту.

ЯНІВЩИНА.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося віче Обєднання в Домажирі для сіл: Домажира, Зелова, Жорниск і Кожичів. Реферували о. Петро Пилипець з Підборець і студ. Василь Жовнір зі Львова. Присутніх понад 600 осіб, які всі однозгідно рішили голосувати на національну листу ч. 18, а сельробівських і пепесівських агітаторів зовсім до голосу не допустили.

МОСТИЩИНА.

В понеділок дня 20. лютого ц. р. відбулося в рамени Повітової Організації велике повітове віче в Мостиськах, на якім взяло участь понад 600 селян з усіх місцевостей мостиського повіту. Віче отворив заст. організатора сего повіту о. кан. Пшепюрський зі Старяви. На внесення одного з вічевиків вибрано до президії віча о. Пшепюрського зі Старяви і п. Михайла Бонка з Чернева. Річевий реферат про програму Обєднання і виборчу ситуацію виголосив кандидат на посла з сего округа д-р Степан Біляк, адвокат з Городка Яг. Його промови слухали вічевики з запертим віддихом. Опісля промовив другий кандидат на посла з сего округа, відомий діяч Мостищини, дир. Степан Байдала, вказуючи, що Обєднання є тою одинокою українською організацією, яка дбає про інтереси всіх верств української нації. Після него зголосився до слова кандидат посольський з під ч. 22. Микола Рогуцький. Як довго захвалював перед вічевиками Обєднання, кажучи, що се є дійсно національна партія, що її кандидати посольські, як д-р Степан Біляк і п. Байдала — це люде чесні і добрі українці — вічевики спокійно його слухали, та як лише хотів пояснювати радикальну програму у відношенню до церкви, зчинився на салі такий грімкий протест, що Рогуцький мусів занехати дальшу промову. На салі вічевій явився ще якийсь агітатор „єдинки“ і кандидат на посла з рамени У. П. П., Козлович. Коли обидва вони ідіотичними окликами стали переривати поважний хід нарад, нетерпелива молодіж селянська вхопила обох вліздивців за карк і серед загального посміховища викинула з вічевої салі на свіжий воздух для отверезіння. Віче закінчив палкою промовою д-р Степан Біляк і на його внесення ухвалено одноголосно резолюцію, вказуючу повне довіря Обєднанню і взиваючу весь загал Мостищини віддати свої голоси на народню листу ч. 18.

В понеділок дня 20. лютого відбулося передвиборче віче в Черневі, однім з найкращих і найсвідоміших громад Мостищини, яку перед кількома днями перед тим старався збаламутити радикал Рогуцький. Вічем проводив старий діяч сего села, сел. Михайло Бонк. Реферата виголосив посольський кандидат д-р Біляк. Опісля промовляли ще кандидат на посла п. Ст. Байдала з Мостиск і о. кан. Пшепюрський зі Старяви. Присутні вічевики були прямо захоплені промовами тих бесідників і серед незвичайного одушевлення рішили віддати свої голоси виключно на листу ч. 18.

Дня 15. січня і 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче зібрання в селі Малнівська Воля. Реферував студ. Левко Заяць, який пояснив програму Обєднання і завізвав присутніх до одноцілого національного фронту під прапором одинокої національної понадклясової партії Обєднання. Вибраний місцевий виборчий комітет і ухвалено голосувати тільки на листу ч. 18.

ХИРІВЩИНА.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Волчогороді в салі Народнього Дому при участи около 700 виборців.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося велике віче в Устриках при участи около 600 виборців.

Дня 17. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Устриках Долішних при участи около 800 виборців.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося велике віче під голим небом в Ямниці, при участи около 1.500 виборців.

Дня 15 лютого ц. р. відбулося віче під голим небом в Чайковичах пов. Рудки при участи 700 виборців і в Підгірцях при участи 800 виборців.

Всі ці віча так повітові, як по окремих селах стаються правдивою маніфестацією українських селян за Обєднанням і листою ч. 18. Деякі кириничники хоч приходили з виразним заміром розбити віче, не мали відваги навіть забрати слова. На всіх вічах реферував кандидат на посла листи ч. 18, Гринь Тершаковець.

СТАРОСАМБІРЩИНА.

Дня 10. лютого ц. р. відбулося жіноче передвиборче віче у Ваньовичах. Віче відкрила п. Марія Ярош. Того самого дня відбулося жіноче віче в Бабині. Дня 11 лютого ц. р. відбулося передвиборче жіноче віче в Старім Самборі присутніх 109 осіб. Віче отворила п. Марія Данова, проводила Ольга Павловська. Дня 15. лютого ц. р. відбулося жіноче віче в Блажові. Проводила Марія Ільницька і Катерина Яворська. Присутніх до 300 осіб. На всіх вічах реферувала делегатка Обєднання п. Вигнанська зі Львова. Все жіноцтво Самбірщини з одушевленням заявилося за партією Обєднання і листою ч. 18.

САМБІРЩИНА.

Дня 15. лютого відбулося передвиборче віче Обєднання в Рупенці. Реферував делегат Іван Корчинський, присутні заявилися одноголосно за Обєднанням і рішили всі свої голоси віддати на його листу ч. 18.

Дня 16. лютого ц. р. відбулося передвиборча нарада в Ліщоватім, проводив Іван Томків, Шимоняк Василь і Іван Сторожук. Реферував делегат Обєднання Іван Корчинський. Присутні однодушно заявилися за листою ч. 18. Вибрано місцевий передвиборчий Комітет Обєднання.

Округ 50.

ЛЬВІВ-МІСТО.

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ ПІД ЮРОМ.

На день 19. лютого ц. р. заповів Народній Виборчий Комітет у Львові велике віче в школі ім. Грінченка в забудованню св. Юра.

Вічевиків було около 2.000, тому більша частина слухала промов і рефератів крізь відчинені вікна з подвіря. Більшість присутніх були робітники городецької дільниці.

Реферат про значіння виборів для Українців під Польщею та головно для Українців мешканців міста Львова виголосив адв. д-р Марітчак. Після нього промовляв кандидат листи ч. 18. на місто Львів Іван Олексин, кафлярський робітник, який представив зібраному робітництву вагу вибору зі столиці Галичини робітничого посла українця, який мігби боронити слушних прав українського робітника, а з ним і цілого народа. Промову свою закінчив кандидат взивом до українських робітників і робітниць та української інтелігенції міста Львова, щоби в дні 4. марта всі як один муж станули до виборчої урни, щоби не забули завізвати до цього обовязку всіх своїх свояків і знакомих і щоби віддаючи в цей день свій голос на листу ч. 18 доказали в той спосіб свою політичну зрілість, а рівночасно виказали український характер столиці нашої тіснішої батьківщини.

Дальше промовляв чоловий кандидат листи ч. 18 на місто Львів д-р Бурачинський, який завізвав присутніх до витревалости в тяжкій національній боротьбі, ілюструючи наше тяжке положення примірами з інших народів, які всетаки своєю солідарністю побороли всі перешкоди в стремлінню до самостійности.

Віче закінчив п. Ігнат, який візвав вібраних до якнайживішої агітації за одинокою листою ч. 18 і відчитав резолюцію, якою зібрані громадяни міста Львова рішають голосувати в дні 4. марта тільки на одинону українську національну листу ч. 18. Резолюцію принято одноголосно.

ПЕРЕДВИБОРЧЕ ВІЧЕ ЛИЧАКІВСЬКОЇ ДІЛЬНИЦІ

В неділю дня 19. лютого відбулося передвиборче віче громадян личаківської дільниці. Присутніх було понад 600 виборців. Віче відкрив короткою промовою о. Галянт, реферат про значіння виборів виголосив ред. З. Пеленський. Дальше промовляв кандидат на посла листи ч. 18. на місто Львів п. Іван Олексин, який завізвав все українське робітництво личаківської дільниці і українську інтелігенцію взяти якнайдіяльнішу участь в передвиборчій агітації і йти до виборів одною лавою голосуючи на листу ч. 18., щоби вибранням українського посла з міста Львова доказати наші права до столиці Східної Галичини. В тім самім дусі промовляли дальше громадяни Соколик Василь і Петро Карпяк, а зібрані одноголосно ухвалили наприкінці резолюцію, якою закликують всіх українців громадян міста Львова до сповнення святого обовязку і голосування на листу ч. 18.

ВІЧЕ НА ЖОВКІВСЬКІМ ПЕРЕДМІСТЮ.

Дня 19. лютого відбулося також передвиборче віче громадян жовківського передмістя. Віче відкрив о. Гуркевич і уділив голосу референтові д-рові Марітчакові, який в своюму рефераті пояснив зібраним значіння виборів. Після реферату забрав голос голова Виборчого Комітету на місто Львів п. Ігнат, який візвав присутніх до рдомальної участи у виборах і до голосування на листу ч. 18. Дальше промовляв кандидат на посла листи ч. 18. Іван Олексин який виказав присутнім нелогічність і пустословність інтернаціональних, комуністичних кличів і візвав присутніх до солідарности і обєднання під прапором національного визволення українського народу і до боротьби за його національні права. Дальше вясував він вагу виборів для громадян міста Львова і завізвав присутніх голосувати тільки на листу ч. 18. Всі присутні одноголосно приняли відповідну резолюцію.

ПЕРЕДВИБОРЧІ ЖІНОЧІ ЗБОРИ.

В рамени Українського Виборчого Комітету міста Львова скликано на день 17. лютого збори жінок для обговорення плянової співпраці жіноцтва у передвиборчій акції. Хоча збори були мало рекламовані, явилося поверх 100 жінок, що є найкращим доказом заінтересовання жіноцтва виборами. На зборах були заступлені всі суспільні верстви, як інтелігентки так і робітниці та міщанки. Промовляли: п. Макарушкова, Рудницька, Шепаровичева і п. Ігнат та д-р Бурачинський. Вибрано виконавчий жіночий комітет, зложений з 25 членів, який буде кермувати акцією жіноцтва перед виборами. На Виборчий Фонд зібрано 50 зол.

Округ 51.

ЛЬВІВЩИНА

Дня 19. лютого ц. р. відбулося велике передвиборче окружне віче Обєднання в Винниках коло Львова. Учасники з Винник і дооколичних сіл около 600 осіб. Реферували канд. на посла листи ч. 18 Іван Ліщинський, делегатка Центрального Комітету п. Вигнанська, о. Осташевський і Михайло Корнога. Зібрані з одушевленням приняли резолюції, висловлюючи довіря Проводові партії Обєднання і рішили голосувати тільки на листу ч. 18. Сельробівським розбишакам в числі 30 осіб, з крамарем Корчовським і Парубчаком на чолі, збори не позволили говорити. Зараз після віча Обєднання назначили сельроби своє віче, однак розентузіязмовані громадяне Винник до цього віча не допустили.

УГНІВЩИНА

Дня 9. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в Піддубцях. Справу виборів реферував кандидат на посла листи ч. 18 інж. Корнило Целевич.

Дня 11. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в Угнові при участи около 200 міщан. Реферував інж. Корнило Целевич і д-р Павло Лисяк.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося велике передвиборче віче у Вербиці. Присутніх коло 500 селян. Реферував інж. Корнило Целевич. Підчас дискусії порушувано між іншим справу двірського млина на річці Солокії, через який ця річка залляла половину села. На всіх вічах і нарадах Угнівщини переходить одноголосно ухвала голосувати тільки на листу ч. 18. Роблять тут свої пробні віча кількох кацапів, однак селяне висміюють їх і проганяють з віч, як це сталося в Динисках і Річиці

ЛЮБАЧІВЩИНА.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося віче Обєднання в Башні. На вічу явилася горстка місцевих сельробів, які почали перешкаджати д-рови Ардановн у виголошенню реферату. Та коли побачили, що ніхто на їх недотепні витуки не звертає уваги, почали на салі авантуру, з якої скористала поліція і віче розвязала. Однак не зважаючи на цю кирину роботу сельробівців, всі вічевики вийшли щераз до іншої домівки, де віче відбулося в повному порядку. Реферував о. Черкавський і д-р Ардан. Всі присутні одноголосно заявилися за партією Обєднання і листою ч. 18, на якій кандидує на Любачівський повіт о. Черкавський.

Дня 29. січня ц. р. відбулася велика передвиборча нарада бєднання в Любачеві. Реферував д-р Іван Станько і студ. Б. Кульчицький. Вибрано місцевий виборчий комітет Обєднання.

ЖОВКІВЩИНА.

Дня 21. лютого ц. р. відбулося перед виборче віче в Блищоводах. при участи около 150 виборців. Проводив сел. Гриць Бордан, реферував о. Боднар і Михайло Карпинець. Вибрано виборчий комітет Обєднання і порішено голосувати тільки на листу ч. 18.

Дня 21. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Глинську. Присутніх около 500 селян. Реферував делегат Пов. Комітету Михайло Карпинець і о. Банах. В дискусії забрав голос хрунівський агітатор УНС-а Теодор Харко, однак добру відправу дав йому предсідник зборів Василь Курат. Віче з одушевленням заявилося за партією Обєднання і листою ч. 18. Того самого дня мало відбутися спільне сельробівське і пепесівське віче в Крехові. На вічу заявивсь деле-

їат Пов. Комітету Михайло Каринець, який проголосив в іншому місці віче Обєднання і всі присутні удалися тоді за Каринцем. Присутніх було около 500 осіб, всі однодушно заявилися за одинокою національною партією Обєднання і рішили голосувати тільки на листу ч. 18.

ЯВОРІВЩИНА.

Дня 9. лютого ц. р. відбулася довірочна нарада жінок в Яворові. Проводили п. Модвецька, п. Станькова і п. Кожуховська, реферуивала п. Парова і о. Бариляк. Все присутне жіноцтво заявилося за листою Обєднання ч. 18.

Дня 10. лютого ц. р. відбулася довірочна нарада у Вільці росьвській. Реферували делегати пов. комітету з Яворова о. Бариляк. Володимир Антоняк і студ. Остап Флис. Вибраний виборчий комітет, а загал присутніх рішив голосувати на листу ч. 18 Того самого дня відбулося віче в Завадові. Присутніх 180 осіб. Проводив Яків Чорнобай, реферувала п. Парова, кандидатка на посла і Володимир Подолюх. Присутні одноголосно заявилися за листою ч. 18.

Дня 5. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Підлубах. Присутніх 220 осіб. Реферували проф. Омелян Назаревич, Володимир Подолюх і Петро Булан. Всі виборці одноголосно рішили голосувати на листу ч. 18.

Округ 52.

ДРОГОБИЧЧИНА.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Грушові. Реферував д-р Блажкевич. Присутніх коло 1.5000 людей. Задля криків 30 до 40 комуністичних найми́тів зі сусіднього села Добрівлян поліція розвязала віче під голим небом і воно відбулося в салі читальні „Просвіти". Того самого дня відбулося віче в Уличнім. Реферував д-р Витвицький. Мала частина села є збаламучена агітаторами 1, які обіцюють поміч на відбудову села. На обох вічах всі присутні одноголосно заявилися за листою ч. 18.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче під голим небом в Орові. Реферували дир. Іван Зарицький з Дрогобича і інж. Антонович з Борислава. Віче відбулося спокійно і всі заявилися за листою ч. 18. Того самого дня відбулося віче під голим небом в Ріпчицях. Реферував дир. Пов. Союзу Станимір. Присутніх коло 500 людей. На віче прибули також сельроби, які забирали голос в дискусії, а деякі з їх прихильників промовляли навіть в користь кандидатури поляка Тарговського. Після рефератів і промов самих селян з Ріпчиць, віче заявилося за пистою ч. 18. Того самого дня відбулося віче в Солонську. Реферував дир. Новоселецький з Дрогобича. Присутніх коло 200 людей. Віче заявилося за листою ч. 18. Того самого дня відбулося віче в Ясениці сільній. Реферував інж. Дидинський і інж. Созанський. На вічу були досить заступлені сельроби, однак більшість присутніх заявилася за листою ч. 18. Того самого дня відбулося віче в Гаях вижних, Реферував п. Шмігельський з Дрогобича. Село мало свідоме, заінтересування виборами мале.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Белдіжі. Реферував д-р Блажкевич. Віче старалися розбити висланники одинки, однак присутні викинули їх з салі. Віче закінчилося резолюцією присутніх за листою ч. 18.

СКІЛЬЩИНА.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося віче в Тарновиці. Присутніх понад 100 старших громадян виборців, які після реферату делегата пов. комітету Обєднання п. Осипа Ткачука однодушно рішили голосувати тільки на листу ч. 18. Треба згадати, що звідси мав п. Ткачук виїхати на віча до сусідних сіл, однак поліція в Опірці відібрала йому особисті документи і не дозволила їхати на дальші віча. Того самого дня відбулися віча в Тухлі і Либухорі. Реферував канд. на посла листи ч. 18 о. М. Притуляк. Присутні одноголосно заявилися за листою ч. 18. Дня 19. лютого ц. р. відбулося величаве передвиборче віче в Тухольці. Реферували канд. на посла о. М. Притуляк і д-р Дольницький. Промовляли також о. Зубрицький і о. Йосифович. Всі присутні одноголосно ухвалили йти до виборів під прапором національної партії Обєднання. Того самого дня відбулося передвиборче віче в Погарі, де реферував Осип Ткачук, а також віча в Корчині шляхоцькій і Корчині Рустікальній та Крушельниці. На всіхе трьох вічах реферували о. Левинський і п. Матисякевич. На всіх вічах всі присутні заявляються за партією Обєднання і є певність, що ціла Скільщина піде до виборів одною лавою і буде голосувати тільки на одну листу ч. 18. Того самого дня відбулося друге віче в місті Сколім. Присутні радили над технічним переведенням передвиборчої організації.

Округ 53.

ОТИНІЙЩИНА.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Вороні. Присутніх коло 150 осіб. Проводив о. Анатоль Майковський. Реферував голова пов. комітету УНДО д-р Дрогомирецький. Підчас дискусії забрав голос кацапський агітатор Яків Кондрат, однак люди висміяли його і не дали йому говорити. Ухвалено одноголосно голосувати на листу Обєднання ч. 18.

Дня 17. лютого ц. р. відбулося віче в Закрівцях. Після реферату д-ра Дрогомирецького забрав голос звісний місцевий хрунь, б. наказний війт Петро Савчин, який почав промовляти за державною листою ч. 1. До товариства дібрав собі ще двох хрунів Петра Цибія з Угорник і Василя Григорова з Отинії, які підчас балаканини Савчука кричали раз по раз „нех жие Пілсудскі". Зібрані вічевики заявили одноголосно, що не хотять бути зрадниками народу і будуть голосувати тільки на українську листу ч. 18.

ТОВМАЧЧИНА.

Дня 1. лютого ц. р. відбулася довірочна нарада в Товмачі. Завязано повітовий виборчий комітет Обєднання.

Дня 2. лютого ц. р. відбулося віче в Королівці. Реферував кандидат на посла листи ч. 18 на станиславівський округ Василь Добрянський, а від радикальної партії д-р Іван Макух. Віче майже одноголосно заявилося за партією Обєднання і листою ч. 18. Того самого дня відбулося з таким самим успіхом віче в Прибилові.

Дня 10. лютого ц. р. відбулося віче в Колинцях. Того самого дня в Гримівцях, дня 16. лютого в Нижневі, дня 17. в Кутисках і дня 19. лютого жіноче віче в Колинцях. На всіх вічах реферував кандидат Василь Добрянський й інші. На всіх вічах присутні заявилися за партією Обєднання і листою ч. 18.

НАДВІРНЯНЩИНА.

Дня 1. лютого ц. р. відбулася довірочна нарада в Майдані горішнім. Вибрано виборчий комітет УНДОбєднання. Реферував К. Мулькевич зі Львова. Дня 3. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче у Велесниці долішній. Проводив вічем сел. Дубяк. Сельроби (одна родина) на чолі із Прокопом Мельниченком старалися розбити віче демагогічними кличами, але селяне дуже добре зрозуміли їхню тенденцію і однодушно ухвалили йти до виборів під прапором Обєднання листи ч. 18. Реферували К. Мулькевич зі Львова і Михайло Бойчук з Камінної.

Дня 5. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Гаврилівці. Вибраний виборчий комітет Обєднання. Віче було оживлене і рішило підтримати листу УНДО ч. 18. Реферували д-р Борисевич з Надвірної і К. Мулькевич зі Львова.

Дня 10. лютого ц. р. відбулася повітова довірочна нарада в Надвірній. Заступлені були всі села надвірнянського судового повіту в числі 36 делегатів. Реферував д-р Николайчук, голова пов. виборчого комітету Обєднання.

Дня 12. лютого ц. р. о год. 6-ій вечером відбулися ширші сходини виборчого комітету міста Надвірної. Реферував д-р Николайчук і д-р Борисевич.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Пасічній. Вибрано вибрано виборчий комітет Обєднання. Реферували д-р Борисевич, К. Мулькевич і канд. на посла листа ч. 18 Іван Плазинський з Грабівця.

Дня 15. лютого ц. р. відбулася довірочна нарада в Биткові. Реферував д-р Николайчук.

ПЕЧЕНІЖИНЩИНА.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Бані березовській. Реферував канд на посла листи ч. 18 сел. Юра Чукур з Ковалівки і Дмитро Кузик з Печеніжина. Дня 15. лютого ц. р. відбулося віче в Березові вижнім. Реферував делегат. пов. комітету Д. Кузик. Гурт сельробівців і радикалів старалися перервати промову, однак рішуча постава присутніх заставила їх замовчати. Вибрано виборчий комітет Обєднання в обох селах

Округ 54.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в *Черниховї*. Присутніх около 800 виборців з Черниховї, Плесковець і Грядок. Проводив сел. Гриць Худик. Реферував делегат з Тернополя Василь Бачинський.

Дня 13. лютого ц. р. відбулося віче в *Зарудю*. Присутніх около 100 виборців. Реферував Василь Бачинський, проводив вічем о. Петро Івахів.

Дня 14. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в *Обари*. Проводив о. Івахів. Присутніх около 100 виборців. Реферував Василь Бачинський. Того самого дня відбулося віче в *Городищу*, де ще раз повторено віче на загальне жадання громадян дня 15. лютого ц. р. в присутности около 250 людей. Проводив Кирило Кузьма і Василь Лукіянський. Реферував Василь Бачинський.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в *Мшанці*. Проводив о. Лішинський. Присутніх понад 200. Того самого дня відбулося віче в *Дітківцях*. Проводив сел. Горосій Іван. На обох вічах реферував Василь Бачинський з Тернополя.

На всіх вічах присутні заявилися за партією Обєднання і одноголосно рішили голосувати тільки на його листу ч. 18.

Округ 55.

ГЛИНЯНЩИНА.

Дня 2. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в *Якторові*. Проводив о. Ганушак. Присутніх около 400 осіб. Реферували д-р Микола Рибак і д-р Микола Куницький Присутні з обуренням напятнували кирину роботу лівих партій і всі однодушно заявилися за листою ч. 18.

Дня 5. лютого ц. р. відбулося віче в *Перегноєві*. Присутніх около 500 людей. Віче відкрив о. Височанський, реферували д-р Рибак і Михайло Сеник. Ухвалено резолюції за Обєднанням і листою ч. 18. Того самого дня з таким самим успіхом відбулося віче в *Кривичах*. Реферували д-р Рибак і Михайло Сеник. Присутніх около 800 осіб. Того самого дня відбулося також віче в *Глинянах*. Присутніх було понад 300 осіб. Реферували Стефан Ґалан і Сава Бунманюк. Зібрані одноголосно ухвалили резолюцію за листою ч. 18.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося віче в *Куровичах*. Присутніх понад 2.000 осіб з Курович, Солови, Туркотина, Лагодова, Вижнян, Розворян, Альфредівки, Печеніï, Підяркова і Глухова. Вічем проводив д-р Микола Рибак і селяне Данило Прохів і Микола Бунда. Реферува вканд. на посла листи ч. 18. д-р Корнило Троян. Після реферату забрав голос сельроб Корчовський, однак присутні закричали його, а другого сельроба Макогона перевернули разом з трибуною. Всі присутні за виїмком двох сельробів з одушевленням приняли резолюції за листою ч. 18 і напятнували всіх кириників.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося віче в *Розворянах*. Присутніх понад 300 осіб. Проводили вічем селяне Бекирський, Коцьолок і Сеник. Реферували д-р Рибак і Михайло Сеник. Всі присутні одноголосно заявилися за одноцілим національним фронтом Обєднання і листою ч. 18.

ПЕРЕМИШЛЯНЩИНА.

Дня 10. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в рамени Обєднання в *Ушковичах*. Присутніх около 150 осіб. Реферували о. Ковч і студ. Купицький.

Дня 11. лютого ц. р. відбулося віче в *Боршеві*. Реферували д-р Світель, о. Ковч і студ. Куницький. Оба віча за виїмком кількох уніпістів і сельробів, в більшости заявилися за листою УНДО ч. 18.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося віче в *Тучнім*. Реферували студ. Куницький і сел. Василь Кушнір. Присутні в числі 200 осіб одноголосно заявилися за національною листою ч. 18.

Дня 18. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче у *Вишнівчику*. Реферував студ. Куницький. Ухвалено одноголосно резолюції за листою ч. 18. Того самого дня відбулося віче в *Чемериницях*, реферував студ. Куницький. Одноголосно ухвалено резолюцію за листою ч. 18.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в *Білім*. Присутніх около 700 осіб з Білого і Новосілки. Реферував студ. Куницький. Проводили вічем селяне: Полотнянка і Дмитро Панкевич. Ухвалено довіря проводові УНДО і рішено голосувати на листу ч. 18.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в *Хлібовичах*. Вічем проводив сел. Малюта. Реферував д-р Світель адв. з Перемишлян, п. В. Скрипчук канд. адв. дир. П. С. К. з Перемишлян п. Федунків і п. Бучацький. Присутні ухвалили довіря проводови Обєднання і рішили голосувати тільки на листу ч. 18.

ЗОЛОЧІВЩИНА.

Дня 19. лютого ц. р. відбулася довірочна нарада в *Боложинові*. Реферував студ. Е. Врецьона, делегат Центрального Комітету. Вибрано виборчий Комітет Обєднання. Присутні в числі около 150 одноголосно ухвалили голосувати тільки на листу ч. 18. З таким самим успіхом відбулася того самого дня довірочна нарада в *Переволочній*. Опонував один тільки місцевий кацап Івасів, якого присутні висміяли.

ЖИДАЧІВЩИНА

Дня 14. січня ц. р. відбулося передвиборче віче в *Гніздичеві*. Присутніх понад 300 осіб. Реферував кандидат на посла листи ч. 18. д-р Роман Комаринський. Кількох сельробівців зі Заболотовець хотіло внести на салю заколот, а один з них Засанський почав пописуватися своїми демагогічними кличами, однак належну відправу дали йому д-р Карманський, о. Ковальський, студ. Івасик і сел. Мерепюк. Ухвалено одноголосно голосувати тільки на листу одинокої національної понадклясової партії Обєднання ч. 18.

Дня 15. січня ц. р. відбулося передвиборче віче в *Волицеві*. Проводив Іван Волицький, який візвав односільчан до одноцілого національного фронту під прапором Обєднання. Присутні в числі 200 осіб ухвалили голосувати тільки на листу ч. 18.

Дня 3. лютого відбулося віче в *Рогізні*. Присутніх понад 200 осіб. Проводив Дамян Гунців, реферував д-р Комаринський. В дискусії забирали голос П. Тріщ і студ. Івасик. Всі присутні заявилися за одноцілим національним фронтом і листою ч. 18.

Дня 4. лютого ц. р. відбулося віче в *Турадах*. Присутніх понад 250 осіб. Проводив П. Стецик, реферував д-р Комаринський. В дискусії забирали голос Микола Машталяр і студ. Івасик висловлюючися за одним національним фронтом під прапором Обєднання. Всі присутні заявилися за листою ч. 18.

Дня 5. лютого ц. р. відбулося віче в *Тейсарові*. Присутніх понад 300 осіб. Проводив сел. Липавка і Юрчишин. Реферував канд. на посла листи ч. 18. д-р Роман Комаринський і студ. Івасик. Присутні заявилися за Обєднанням і листою ч. 18. Віче закінчив горячим зазивом о. дек. Головкевич.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося віче в *Ганівцях*. Присутніх понад 250 осіб. Проводив о. Скоробогатий і сел. Воробець. Реферував д-р Комаринський і студ. Івасик. Ухвалено резолюції за Обєднанням і листою ч. 18. Віче закінчив промовою о. Скоробогатий. Того самого дня відбулися передвиборчі збори в містечку *Руда*. Присутніх около 100 осіб. Реферував д-р Комаринський. Присутні з одушевленням заявилися за листою ч. 18.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося віче в *Покрівці*. Присутніх понад 300 осіб Проводив сел. Михайло Бабій і Олекса Лучишин. Реферував д-р Комаринський. Про хліборобщину і ліві партії говорив студ. Івасик. Всі присутні заявилися за листою ч. 18.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося віче в *Київці*. Присутніх понад 250 осіб. Проводив сел. Майкут, реферував д-р Комаринський. Присутні рішили віддати свої голоси на листу Обєднання ч. 18. Того самого дня відбулося віче в *Держові*. Присутніх понад 350 осіб. Проводив сел. Микола Худ і Гнат Кіндій. Поліція робила всякі перешкоди, щоби не допустити до віча в цьому ль пів польському селі, однак віче все таки відбулося при великім підйомі духа присутніх, хоч і під найострішою контролею двох постерункових. Реферував канд. на посла д-р Комаринський. Після реферату забрав голос б. громадський комісар поляк Клімковський, який почав захвалювати державну листу ч. 1., а коли о. Лавечко почав йому відповідати, поліція розвязала віче. Присутні розійшлися з твердою постановою голосувати тільки на листу одинокої національної понадклясової партії ч. 18.

Дня 21. лютого ц. р. відбулося велике передвиборче віче в *Миколаєві* н/Дністром. Віче отворив голова Повітового Комітету Микола Колодій, проводив о. Федусевич. Реферував кандидат на посла листи ч. 18. Володимир Целевич. На салі було 5 осіб сельроба-лівиці і кількох поляків які час до часу перерывали промову однак присутні своєю однозгідною резолюцією за Обєднанням і листою ч. 18. доказали, що вище ставлять загальне народне добро понад клясові пустословні кличі.

РОГАТИНЩИНА.

Дня 9. лютого ц. р. відбулася нарада виборчих комітетів всіх доокола́чних сіл в *Букачівцях*. Реферував делегат І. Породко з Рогатина.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося велике віче під голим небом в *Лучинцях*. Присутніх понад 500 осіб. Реферував делегат Породко з Рогатина. При кінці реферату прибула з сусіднього села Бабухова група радикалів, які провокаційними вигуками почали перешкоджувати промовцеві. Місцеві селяне з обуренням завізвали бабухівців, щоби опустили віче, однак з цього скористала поліція і віче розвязала. Того самого дня відбуто довірочну нараду, де ухвалено резолюції, якими присутні напятнували кирину роботу лівих партій та заявилися за партією Обєднання і листою ч. 18.

Дня 15. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в *Заланові великім*. Реферував п. Ліщак зі Залипя. Підчас промови старалися місцеві радикали розбити нараду, однак завдяки свідомим селянам, нарада відбулася до кінця і винесла резолюції за Обєднанням. Того самого дня відбулося передвиборче віче в *Липиці горішній*. Присутніх понад 300 осіб. Реферував делегат п. Поритко. Після реферату розвинулася оживлена дискусія і ухвалено з одушевленням голосувати тільки на національну листу ч. 18.

БРІДЩИНА.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося віче Обєднання в *Неквaші*. Присутніх поверх 200 людей з Неквaші, Черниці, Тетильковець і Підкаміння. Реферував Р. Кочержук і о. Клепарчук. На вічу явилося кількох місцевих кацапів під проводом учителя ренегата Овистуновича, однак їх закричали присутні окликами ганьба і на внесення селянина Гриневецького з одушевленням приняли резолюції за Обєднанням і листою ч. 18.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося велике віче під голим небом в *Станиславчику*. Присутніх около 2.000 людей зі Станиславчика і сусідних сіл. Реферували канд. на посла листи ч. 18. О. Вислоцький і селяне Войтович і Драгвінський. На віче прибув і представник „Праці" і канд. на посла Чапля, однак не відважився забирати голосу сільки розкидав свої відозви. Ухвалено голосувати на листу ч. 18 і вибрано виборчий Комітет Обєднання. Того самого дня вечером відбулося з таким самим успіхом віче в *Бордуляках*.

Округ 58.

КРЕМЯНЕЧЧИНА.

У вівторок, 14. лютого вечером відбулася передвиборча нарада в **Ракївці Великім.** Присутних було 30 громадян По рефераті та дискусії зібрані від свойого села заявилися за листою ч. 18 Вибрано виборчий комітет.

В середу, 15. лютого відбули пани з листи № 1 передвиборчу нараду в селі **Заруддї.** По наказу урядових прихвостів явилися всі солтиси гміни Заруддя. Наради відкрив п. Скрипник з Борсу і намовляв всіх присутніх дати свій голос однпці. Реферував також п. Гжибовський, урядник кремянецького староства, а реферував по польськи і взивав не вибирати „ворогів", але людей чесних, бо коли маршалок Пілсудський взяв „za pysk 444 posłów, to tem bardziej z wrogami nie będzie się liczył. — На силу склеєно комітет і вислано „голдовнічу" телеграму.

В дві години пізнійше відбулася нарада листи Обєднання ч. 18. в хаті п. Греня. Реферату делегата Обєднання п.

(Далі на стор 7-ій)

З північно-західних українських земель.

У відповідь брехунам.

Сельробська газета „Наше Життя" вже кілька разів на своїх сторінках уміщала про мене неправду, мов би то я в сенаті боронив інтереси не свого безземельного і малоземельного народа, а обшарників. Я певний, що ця безсоромна неправда навіть моїм ворогам очевидна — і через те я ніколи не вважав потрібним оправдуватися. Тепер знову „Наше Життя" в ч. 3, в статті „Земля селянам", повторяє ту саму неправду. Воно пише: „Чи може УНДО щиро говорити про землю без викупу, коли представник його сенатор Черкавський домагається збільшення обшарникам землі? А УНДО ж складається виключно з людей подібних Черкавському". Через те, що тепер повторенням неправди зачеплено вже не тільки одного мене, але цілу партію, до якої я належу, притому зачеплено з метою обезцінити нас підчас виборів в очах нашого селянства, для якого справа землі є найважнішою справою, то я змушений не оставити цеї чергової брехні без відповіді.

В тому ж самому „Нашому Житті", коли воно не було ще сельробівським, а саме в ч. ч. 39 і 40 за 1925 р., видруковано промову на пленумі сенату 17. вересня 1925 р. підчас дебат над законом про парцеляцію і осадництво (т. зв. рільна реформа). В цій промові моїй є такі місця:

„Як представники свого народу українського, що виключно живе з землі і хліборобства, що в свому істнуванні далеко більше залежить од цього варстату праці, який називається землею, ніж народ польський, ми передовсім маємо святий обовязок боронити життєвих інтересів свого народу, дбати за те, щоби рідна земляця не була забрана від нашого народа, не була йому видерта, а разом із тим, щоби таким робом не наступило взагалі зменшення володіння нашого народу на його території. Через те ми моглиб своїми голосами причинитися до ухвали тільки такого земельного закону, закону навіть найрадикальнішого, який би не стремів до позбавлення нашого народу його землі, головної підстави його фізичного й національного істнування, який би не роздавав теї землі, яку наш нарід од віків наливав своїм потом і кровю, елементам чужим нашому народові, ріжним кольоністам і осадникам. По совісті і згідно з волею нашого народа, який нас сюди послав, ми можемо голосувати тільки за такий земельний закон, який давав би польському селянинові землю з обшарів, положених на етнографічно-польській території і ні в чому не порушив би святого права українського народа до землі, положеної на етнографічній території українській. Тим часом закон, який є предметом нинішніх обрад, є типичним законом, що зміряє до осєлення на нашій землі. Розуміється, що ми не можемо приложити своїх рук до ухвали такого закону. Навпаки, ми мусимо його провалити, або якимсь способом причинитися до того, щоби унеможливити впровадження його в життя. Так велить святий обовязок оборони життєвих інтересів нашого народу, якому в противному разі грозить велика небезпека"...

Далі є таке місце:

„Світова війна принесла з собою необхідність демократизації земельної власности, необхідність віддачі її в руки працюючого народу, але народу місцевого. Наш нарід і на західно-українських землях був уже близький до зреалізування свого ідеалу — отримання в який-небудь спосіб у своє володіння землі з того запасу, що творить його національний депозит. Але пройшла польська влада — і насадила польського осадника, який нашій людности наробив чимало шкоди"...

В кінці промови я в імени українського клюбу зложив таку заяву: Український нарід є єдиним господарем своєї землі. Розпоряжатись цією землею має право лише він один. Ми складаємо протест проти приноровлення на наших землях закону, що загарбує у нього землю"...

Після того мною був поставлений внесок на відкинення того цілого кривдячого наш народ закону. З цитованих уривків моєї промови видно всю брехню про мене теперішнього „Нашого Життя". Колись, бувши органом цілої парлямент. репрезентації, „Наше Життя" писало одно, а зробившись органом „Сельроба", пише друге; пише свідому брехню, стараючися очорнити тих, що виступають проти шкідливости для нашого народа сельробівської зарази.

Б. сенатор М. Черкавський.

Один фронт Холмщини.

Ніде так не є загрожене українське парляментарне представництво, як на Холмщині. А особливо — на Підляшу. На 400 тис. населення в окрузі Біла-Володава українців є всього біля 40.000. У цій окрузі населення вибірає всього 4 послів. Отже самі українці в жадному разі не моглиб обрати посла українця, маючи таке мале число голосів. В цій окрузі бльок з жидами є більш потрібний, ніж у де-яких инших місцях.

Але бльок дасть певне забезпечення лише тоді, коли всі українці підуть до виборів одним спільним фронтом і віддадуть картки на ч. 18.

Хто ж може нас розбити й позбавити мандату на Підляшу? Сельроби, які виставили свою окрему листу. Їхня робота — то є робота вбивча, зрадницька. Вони ж добре знають, що ні одного мандата самі не візьмуть, а лише загальній національній справі пошкодять. Знають це. То чому ж їдуть на це лихе діло? Може їм наказують? Але наказують тільки верхам.

Низам сельроба ніхто не може наказати. І коли в них залишилася хоч кроплинка національного почуття, то вони повинні всі свої голоси віддати за спільну українську листу ч. 18. До цього повинні їх схилити місцеві впливові діячі. Повинні переконати їх, що вони не мають права для партійної гри позбавляти Підляша свого посла.

Так само є загрожена і південна Холмщина. Так розбиває єдиний фронт не тільки сельроб-правиця, але ще й сельроб-лівиця, ріжні емігранти й Ачт. Васильчук. Особливо вперта боротьба буде в Замостській окрузі.

Такі буржуї, власники маєтків, як Заяць з Галичини, лізуть на нещасну Холмщизну під іменем сельробу, щоб нанести нашій бідній землі смертельний удар. Чия зрадницька рука сюди спрямувала? Для чого? Щоб Холмщину вбити?

Селяне округи Томашів Замість-Білгорай повинні зрозуміти небезпеку й піти на вибори одним спільним українським фронтом ч. 18. Иншого виходу нема.

Холмщане завжди добре розуміли, де небезпека, і вміли знаходити правильний шлях. Треба сподіватись, що й на цих виборах холмщане й підляшане не покриють своєї голови ганьбою й соромом.

Нарід

З ґазет.

Свого часу польські соціялісти (ППС) внесли до сойму проєкт автономії для українських земель під Польщею. Правда, з теї провізоричної автономії зостали виключені такі українські землі, як Холмщина з Підляшшам, Лемківщина то-що, та й сама автономія закроєна занадто на-куцо, але, щоб там не казати, проєкт автономії пепеєси таки внесли. Тепер, перед виборами, вони знов кинули гасло тієї автономії для українців і навіть для білорусів. І як тоді, так і тепер з боку пепеєсів — це є тільки певний тактичний маневр, свого рода гачок, на який вони хочуть зловити українські голоси. Самі пепеєси так про те кажуть. „Роботнік" в передовій у н-рі 20 так пише:

Не треба бути песимістом, щоби ствердити, що наш парлямент не буде справно працювати, поки не буде радикально розвязана справа меншостей. Будемо мати бурди й авантури в присмаком більше-менше протипольським, демонстрації в честь совітів і т. п. Справність і користність праць Сойму Річипосполитої залежить, між иншим, од істнування соймів у Львові і Вильні.

Закриття Повітової „Просвіти" і всіх філій в дубенському пов.

Сельнероби прислужились.

Нам доносять з Дубна і ріжних місцевостей дубенського повіту, що 18. лютого з розпорядження староства поліція закрила з Дубні Повітову „Посвіту" і в повіті всі філії. На дверях Повітової „Просвіти" повісили свої колодки і печатки. У філіях забрано навіть книжки і все майно, яке опечатано печатками. Одним словом росчерком пера якогось п. старости припинено весь культурно-освітній рух в повіті. Пішов на склади чи архиви дорібок тисячів найкращих людей, який складався з тяжко запрацьованого селянського гроша. Книжки і все майно „Просвіт" помандрувало на поліційні постерунки. „Повіт лишився без жадного вогника культури, в сумі і темряві" — так пишуть нам селяне. А у всьому винні славетні сельнероби, які своєю руїнницькою роботою довели до того руїнництва, яке сталось 18. цего місця.

Сталось те, що ми передбачували кілька місяців тому і про що писала у свій час українська національна преса. Дубенська „Просвіта" і більшість її філій були захоплені диктатурою руїнницького сельробу на чолі з „главковерхом" Чучмаєм. В тих „Просвітах" що хотіли, те вони й робили, виганяючи з них все дійсно українське і національне. Не опанована сельробами була менша частина філій, але й вони завдяки сельробівському руїнництву впали жертвою і закриті. Поступовання польської адміністрації про ліквідацію дубенських „Просвіт", яке є одною з передвиборчих шикан, мусить викликати голосний протест усього українського громадянства з домаганням негайно скасувати це розпорядження і дати українському населенню можливість провадити далі культурно-освітну працю. Одночасно в Дубенщині мусить залунати голосний крик по адресі руїнників сельробів і инших сельнеробів: „Руки геть від української національної „Просвіти"! Геть із політикою в „Просвітах!" „Просвіта" мусить виконувати своє пряме завдання, передбачене статутом — культурно-освітню працю! „Просвіта" мусить бути організацією національною, а не місцем для поширення чужих нашому народові інтернаціональних ідей!

Погром Сельроба на Волині.

Арештування всіх ватажків.

Останніми днями польська влада з невідомих причин перевела масові ревізії й арешти серед сельробів на Волині. Заарештовано в ріжних повітах понад 100 чолових членів Сельроба на чолі з бувшими послами Чучмаєм, Козицьким і Братунем. Секретаріяти сельроба опечатані. На Дубенщині крім Чучмана арештовано сельробів Черняка, Павлюка, Камінського, Сенюка, Бугаїва, Зайчука і ще кількох. В Рівенському повіті — Ковальський і Лойко. В Луцькому — Федорук (якого по чутках мали випустити на кавцію за 1000 зол.), Гребінь, Петрович. Взагалі на превелике диво поляки стали братись не на жарт за Сельроб, хоч досі Сельроб виконував лише юдину роботу, яка зміряла до одного — до розбивання української національної єдности, а цього тільки й треба нашим сусідам.

Українські віча в Луцькому повіті.

РОЖИЩЕ.

13. лютого ц. р. заходами Укр. Повітового Виборчого Комітету 18-ки в Луцьку відбулось велике передвиборче віче в містечку Рожище. На ярмарковій площі зібралось кількасот людей. Промовляли кандидати на послів листи 18-ки пп. Ол. Дроздовський з Рівенщини і Як. Бобурський з Луцького пов.) і член Повітового Виборчого Комітету Ио. Кривонос. Виступало також кілька агітаторів „єдинки", яких присутні висміяли. В кінці забирає голос і відомий на Луцькому терені „Іван Іванович" Бондарук, розбивач української народньої єдности, кандидат листи н-р 22 (спілка сельробствуючих церковників з атеїстами-радикалами). В своїй промові, як звичайно, беззмістовій, Бондарук накинувся на Бльок нац. меншостей і закликав голосувати на свою 22-ку. У відповідь на це з натовпу посипались на адресу його і кумпанії з 22-ки ріжні витуки: кирпинники, розбивачі української єдности. А не дивлячись на те, що Бондарук хвалився, що „я тутейший", один з присутніх селян його запитав: „Хто ви такий, ми вас не знаємо". Таким чином п. Бондарук навіть в своїй ґміні скандально провалився. Натомість для 18-ки успіх віча був надзвичайний. Всі присутні однодушно заявились за Бльоком нац. меншостей, за листу 18, висловлюючи догану ріжним своїм і чужим кирпинникам.

ТОРЧИН.

14. лютого скликано велике передвиборче віче в м. Торчині на ярмарку. Мали промовляти кандидати на послів пп. Дроздовський і Лобурський і член Повіт. Виборчого Комітету В. Наврата. Зібралось на площі понад 1500 людей. Але тільки почав промовляти перший референт п. Дроздовський і закликав присутніх голосувати на листу н-р 18, явилось з десяток поліцаїв і стали у селян питати за „доводи особисті". В кого тих „доводів" не було (а звичайно майже у всіх селян), поліція таких відганяла, а неслухняних арештувала і на постерунку стягала з кожного штрафу. „Сренжистосць" поліції доходила до того, що навіть у баби документів питали. Такий вибрик поліції був свідомо розрахований на розбиття віча і це звичайно їй удалося. Одначе все що треба зроблено і навіть ті, що ставились до 18-ки до того з застереженням, з певністю голосуватимуть на цю листу, листу одину правдиво національну українську. І хоч віче в Торчині поліція перешкодила докінчити, але майже всі присутні, що були насильно розігнані, пішли до дому з певною свідомістю і постановою голосувати тільки на нашу листу. Прикро, що всього не вдалось орґанізаторам віча сказати, але ті, що були на вічу, бачили, що вина в тому не наша і зрозуміли все.

С. НЕСВІЧІ, ЧАРУКІВСЬКОГО ПОВІТУ.

15. лютого на Стрітення відбулось передвиборче віче 18-ки в селі Несвічах чаруківської ґміни. Віче мало відбутись біля церкви на площі. Але комендант місцевого постерунку поліції сказав, що там місце невідповідне, бо це мовляв дорога і віче перешкаджатиме рухові. Тоді кількасот людей направилось через усе село на ярмаркову площу за селом. Похід кількох соток людей через село мав надзвичайний вигляд. А число вічевиків поки дійшли

на місце, збільшилось ще на кількасот, бо до них приєднались всі, що ще залишились дома. Справу виборів реферували пп. Дроздовський і Наврата, закликаючи голосувати на листу н-р 18. Вислухавши промови, які зробили велике враження, присутні одноодушно заявились за бльоком нац. меншостей окликами на честь 18-ки.

Велике передвиборче віче в Сарнах на Поліссю.

Український окружний виборчий Комітет скликав на неділю 19. лютого ц. р. велике українське передвиборче віче до міста Сарн на Поліссю. Численно зібране громадянство сарненського повіту виразно виявило свою волю підтримувати український фронт.

З великою увагою прислухувались селяне до промов кандидата на посла п. В. Островського і п. Г. Назаревича. Прихильність до наших національних діячів виявилась хочби і в цьому, що промови їхні були нагороджені невмовкаючими окликами слава.

Дуже відрадним явищем на Поліссю не те, що селяне цеї забутої частини нашого краю, пізнали хто їм свій, а хто ворог. Наші поліські селяне не підуть вже більше за ніякими риовськими чи пепесяцькими дурисвітами. Вони самі висказалися у цій справі на останньому вічу, осуджуючи всі ворожі змагання розбивати нашу єдність, а особливо гостро осуджуючи кирину роботу РНО.

Прийнято постанови, в яких передусім звертається увагу на єдність нашого народу, в яких закликається до підтримання 18-ки, під якою йде все, національно свідоме українське громадянство.

Виборча організація на Волині.

Передвиборчі наради на Дубенщині.

Організатор Укр. Нац. Дем. Об'єднання за Дубенщині і кандидат на посла В. Бугаїв відбув передвиборчі наради в ріжних місцевостях Дубенського повіту, а між іншим в селах Костянець, Турія, Малево, Підборці, Копані, Радів і Корити. У всіх селах на нарадах було одноголосно ухвалено йти за листою ч. 18 і кожний з присутніх селян зобовязався приняти як найбільшу діяльність у виборах. Однозгідно скрізь селяне висловлювались проти розбивачів української народньої єдности сельробів, радикалів і ин. кириників, заявляючи свою щиру прихильність до ідеї Українського Національного Обєднання, яке йде до виборів в бльоку з иншими непольськими народами.

Передвиборчі наради на Рівенщині.

12. лютого кандидат на посла п. Ол. Дроздовський з членами Укр. Виборчого К-ту відбув передвиборчу нараду в с. Бугрині на Рівенщині. Присутніх було понад 200 осіб. Після промови п. Дроздовського і ще кількох громадян, присутні одноодушно постановили голосувати за листу ч. 18.

Передвиборчі наради відбулись також в селах Посяві і Томахові.

Передвиборча ситуація в Рівенському повіті для листи ч. 18. — добра.

Українські Виборчі Комітети

на північно-західних українських землях.

Ковель — Луцька 3.
Любомль — Ринок 31 (урядування щодня від 0–12 і 5—8).
Володимир — Сенкевича 1 (під Людовим Банком).
Горохів — Сокальська 16.
Луцьк — Алея Болеслава Хороброго 18.
Рівне — Вонзкі Заулек 3.
Костопіль — Мокра 9.
Кремянець — Широка 130.
Дубно — Шосова 151.
Бересть — Длуга 50.
Холм — Броварна 2.
Кобринь — Польна 25. (інформацій уділює п. Иосип Сачевич).
Дрогичин — Старосільська 31. Інформацій уділює п. Иосип Гуз.

Вістки з місць.

Невдача сельробів в с. Великих-Дорогостаях.

На Дубенщині.

Дня 30. січня ц. р. завитав до нас в Великі-Дорогостаї „сельнеробушка" з „штабу" п. Вишневецького, „товариш" Саврук. Цей добродій намагався заморочити голову нашому селянству, накидаючи йому свою сельробівську кирину. Коли один з присутніх селян доводив п. Саврукові, що всі українці повинні йти до виборів єдиним національним фронтом, то п. Саврук викрикнув „А нащо національність, що вона вам дасть". Почувши такі слова, всі присутні були страшно обурені сельробівською брехнею, а п. Саврук обявивши нам, що в неділю 5. лютого відбудеться у нас сельробівське віче „забра [illegible] честь" [illegible].

Але очевидно не подобалась п. сельробам гостина в В. Дорогостаях, бо в неділю жаден сельробівський крикун не з'явився. Присланi п. Вишневецьким з с. Уїздець сельнеробушки намерзшись на морозі дрягель потяглися „во свояси" до дому, проклинаючи своє „нагальство". Досить вам пп. сельроби їздити по наших селах і баламутити людей. Нас не одурите, ми знаємо, з ким нам по дорозі. Ми всі підемо за дійсно селянською національною партією Укр. Нац. Дем. Обєднанням, за листою Ч. 18. а не за вами наймитами і підніжками червоної Москви. Селяни.

Ганьба таким людям!

(с. Новостав, Кремян. пов.)

На Різдвяні свята наш дяк, Степан Кунинець, зібрав хор хлопців і дівчат тай пішов колядувати. Ніби то на добре діло. Заколядували щось золотих 40. І щож би ви думали: куди ті гроши віддали? Може на рідну школу чи на гімназію? Ні. Накупили горілки і пропили. Пили всі — молоді хлопці й дівчата. Аж гидко було бачити пяних дівчат, гидко й шкода, бо навіть цей квіт нашого народу псується під впливом таких людей, як дяк Кунинець. В Новоставі нема читальні „Просвіти", то й не диво, що там шириться роспуста, а не освіта. Св.

„Праця єдина з недолі нас вирве".

(с. Бискупичі, луцького пов.)

Довго спало наше село вкрите чорним килимом, нарешті прокинулось! Згуртовалась наша молодь і відкрили філію „Просвіти". На першу чергу, по загальних зборах, зложили членські вкладки та уділи. Потім пішли колядувати, заколядували 35 зл. За зібрані гроші виписали книжок на 110 зл. і тепер молодь приймається до освітньої праці. На жаль багато таких, що виступають проти нашої праці, кажучи: що „з теї філії не будемо господарами", але тее — в нас не зменшує духа, бо тільки тее говорять ті, що національно несвідомі. Схаменіться! Беріться за культурну освітню справу! Не дайтеся нашим визискувачам нас за носи водити. Ставайте до культурно-освітньої справи, бо тільки вона покаже нам правдивий шлях! Просвітяне.

Наслідки к-осв. праці.

(с. Зубільно, луцького повіту.)

Навіть у найбільш зневірених людей мусить з'явитись надія на недалеке краще майбутнє нашого народу, коли глянуть, як у найбільш глухих закутках нашої землі кипить культурно-освітня праця, праця освідомлення затурканого селянина. Візьмем для прикладу с. Зубільно Луцького повіту. Маленьке, в глухій місцевости здається самим Творцем кинуте на поталу темноті, а які величезні кроки робить на культ.-осв. полі. За яких півтора року праці приватного вчителя Ан. Войтюка — Зубільно стало не до пізнання. Засновано філію „Просвіти", яка обєднує майже все село, при філії засновано драматичний гурток, який вже дав кілька вистав, а зараз готується до постановки драми „Ой не ходи Грицю", з'українізовано церковний хор, не дивлячись на те, що п.-отець служить по славянськи, а хор співає по українськи, роблять всі заходи, щоб заснувати кооперативу. А скільки труднощів було. Але віра в свої сили все переможе. Дивуватсь тільки приходиться невтомній праці А. Войтюка, якому Зубільно мусить завдячувати своє пробудження. „Дяка і шана робітникам щирим"... А скільки то є на Волині людей в положенню Войтюка! Що можна булоб зробити, колиб вони не жаліли своєї праці, а всі сили віддали на національне і культурне освідомлення народу! Минулися б нарікання на знущання над нами, бо сильний не вміє нарікати і жалітись, а вміє тільки боротись.

Просвітянський робітник.

Рибалки в мутній воді.

У нас на Полісі П. П. С-и перші схопились за виборчу акцію. Розуміється, кинулися на села, до людей, до селян, до основної сили народньої, з запалюючими революційними гаслами. Думали: а може вдасться ще раз обдурити, як обдурили многих у нас у 1922 році. Але за 5 літ зросла національна свідомість нашого селянського поліського народу і впізнали люде за цей час шахрайство П. П. С-ке. Тепер П. П. С-ів гонять. Гонять не вступаючи навіть в розмову. Гонять осоружних плутів і шкідливих неприятелів своїх.

Переконалися П. П. С-и, що в чистій воді не ловиться рибка; давай у мутній ловити. І ось, в Стрільно, Лясковичах і др. селах Дрогочинщини якась невідома сила розкидала в ночі П. С-кі афіші по вулицях, дорогах, садках, цвинтарях — цілі оселі засяла листівками і пачками афіш. Взяли приміри у комуністів.

Люде, вставши рано, боялись на вулицю виходити; — думали — нелегальщина... аж то П. П. С. так валяєтся! Н. Кіх.

Наші комісіонери від Р Н О

(с. Пустомити, на Рівенщині.)

Наше село Пустомити уявляє собою „царство мертвого сна". Ще до світової війни наше село не остатнім було на Рівенщині: була (і тепер є) церква, школа, а до того ще був дуже гарний церковний хор під проводом п. отця Єрофея, так що на ті часи, то вже „культура". Але доля судила инакше: п.-от. Єрофей вмер, школа розвалилась, навіть і хор не позостався, бо не було кому ним кермувати. При нашій малосвідомості все пішло на марне. Може-б так продовжувалось і далі, але надійшов день 10. лютого 1927 року, в який було заложено читальню „Просвіти". Здавалось що все йде як слід; може не так сталось, як думалось. Знайшлись такі „вандали", котрі почали компромітувати все те, що є українське, а читальню називати бедламом (дім-божевільних.) А сьогодні ті самі „вандали" ведуть поміж „плебейськими малоросами" жваву агітацію проти українських виборчих комітетів, а виспівують „хвалебні гімни" Р. Н. С. і росповсюджують між нашими парафіянами ріжні „обявленія і пріказанія", а також „Волинское Слово". „Гаспада Русскіє"! Даремні ваші старання; вас ніхто з поміж свідомих українців не послухає, крім тих хиба, що вашими аргументами твердить, „ніби вони не українці, а руссіе", або що Україна повстала від 1918 року як „вульгарна видумка М. Грушевського". Таке безголуздя може знайти місце тільки в голові спанталиченого кацапа. А це не вульгарність, що Р. Н. О. а також його 20-ка обіцяють дати нам землю, волю, школу й зменшити податки. „Обіцяв пан кожух, тай слово його тепле", так буде і з 20-кою. Напевно нема й одного українця, котрий би забув ваші „благодаті". Ще кожному в памяті сидить, як ваші „блюстителі з хрістіанскім смереніем" нагаями хлестали наші козацькі спини, за те, що не хотіли бути такими, як „начальство" приказувало (не яничарами). Ви панове „русскіе" краще залишіть свою облудливу працю на користь Р. Н. О., а поставте своє село на культурний грунт, як роблять инші люде по сусідних селах, а що до голосовання, то й ми самі знаємо за кого нам голосувати і без вашої науки. Всі українці голосуватимуть за листу єдиного укр. національного табору, листу ч. 18. Патріот.

Хай живе вісімнадцятка!

БРАТАМ.

Хай живе вісімнадцятка!
Нехай не буде більше, браття,
Сварні між нами і розладдя.
Нехай засвітить правдиве сонце
І в наше вбогее віконце.

З правдивим словом на устах,
З міцною вірою в серцях,
Ідімо сміло ми до урни
Тримаймо ВІСІМНАДЦЯТКУ
(в руках.

Усі з завзяттям рушаймо, браття
Щоб не лишивсь ніхто в хатах
Щоб ВІСІМНАДЦЯТЬ скрізь лунала
Щоб голосів найбільше мала,
Щоб провід був у нас в руках.

Григор Сущук.

м. Боремель, Волинь.

Віче радикалів.

Наріц за одним національним фронтом

Дня 1. лютого ц. р. в с. Барсуках, провідник радикальної Партії на Кремінечині п. Жук улаштував передвиборче віче, на якому вихвалюючи свою партію, гостро критикував угодовців з „Української Ниви", сельробів Ундо з бльоком непольських народів в Польщі. Ніхто з присутніх селян, розуміється, не зрозумів програми радикалів, а наділювали промовця окриками „слава" за те лиш що той виказував річи, які неподобались присутнім на вічу полякам і коли один з поляків дещо викрикнув проти промовця, вся юрба страшанно наїжилась проти кучки поляків, які стояли тутже осторонь.

Одначе настрій після віча у селян був пригноблений, бо всім вже відомо, що листа за котру треба нам голосувати, аби отримати перемогу так як в 1922 році, це є листа ч. 18, а тут приїхав якийсь добродій і каже, що треба голосувати за ч. 22. Прикро й дуже зле, що всі наші партії не зєднались і не пішли разом спільним фронтом — такі були після віча останні слова селян. Присутнім на вічу, місцевим свідомішим людям, прийшлось пояснити селянам дійсний стан річей і відкрити правду, що винні в тому тільки радикали, через те що не хотіли приєднатись до бльоку й іти спільним фронтом.

Були присутніми на вічу також наші запроданці хруні з табору „Української Ниви", Оксентій Янчук і Афіноген Арабський, які стояли осторонь, боячись навіть підійти до людей, а це мабуть тому, аби „сильні міра сього" не заскаржили їх о присутности на вічу. Постояли, послухали тай пішли прибиратись на свій з'їзд, який мав відбутись 2. лютого в Кремінці. Вони тепер не ведуть компанії з мужиками, а тільки з панами, бо вони є лояльні, а Афіноген Арабський має навіть отримати, за запродання народніх інтересів посаду вчителя. Ну, щож, щасть Боже, Вам хруні, а ми будемо триматись разом зі своїм народом і домагатися своїх прав, які нам належаться. Присутній.

Сумне явище.

(Село Погорільці на Дубенщині).

18. лютого цього року як грім з ясного неба надлетіла поліція страклoвського постерунку, скликала раду філії „Просвіта" і наказала збірати негайно все майно філії. Книжки, котрі були на руках у читачів, поліція опльомбувала, портрети, котрі прикрашували читальню, теж запльомбовано, знято також і шильду читальні, одним словом одним замахом спинено всю культурно-освітню діяльність нашого великого села. Що то з цього буде далі—поживем, та побачимо. Член філії.

ЗАЯВА.

Ми низчепідписані члени партії українського селянсько-робітничого обєднання „Сель-Роб" заявлемо одноодушно, що від сьогодня, 28. січня 1928 року, виступаємо з членів згаданої партії за її шкідливу працю, що веде до розбиття наш український нарід, нашу національну єдність, полиранням і поширюванням інтернаціоналу, при чім складаемо дату і чергу партійних легітимацій виданих в 1927 р. 17. вересня за чергою 1091, 1089, 1616, 1617, 16-0, які рахуємо неважними, в чім і підписуємось.

Григор Сущук, Фльор Василюк, Олександер Мельничук, Сафрон Лащук, Петро Гуц.

28. січня 1928 р.
м. Боремель, пов. Дубно на Волині.

ОГОЛОШЕННЯ.

(Продовження з 4 ст.)

Дмитра Ерстенюка вислухали з увагою, та заявилися за ч. 18.

Дня 15. лютого відбулася передвиборча нарада в Лопушній, в домі господаря Обінського. Вибрано виборчий Комітет. Всі присутні в числі 40 осіб заявилися за 18-кою.

Дня 16. лютого відбулася нарада в Бережанці, в домі госп. Винницького. Присутних на нараді було 30 громадян. По дискусії над рефератом делеґата Обединання всі заявилися за листою ч. 18 та вибрали виборчий комітет.

Дня 17. лютого відбулася нарада в Борсуках, в домі п. Оболя Михайла. Зібралося около 40 найчеснійших громадян. Після дискусії над рефератом делеґата Обєднання зібрані ухвалили повести ґміну за листою ч. 18. Вибрано виборчий комітет.

Дня 21. ц. м. відбулося в Радивилові, коло Бродів, на Ринку велике віче під голим небом улаштоване УНДО-м. Присутних поверх тисячки селян. Реферували б. пос. Хруцький, п. Ерстенюк Дмитро і п. Буголів Василь з Дубна. Місцеві поляки з під 1-ки хотіли за всяку ціну розбити віче, та дістали добру відправу від референтів. Слід підчеркнути, що населення добре визнається в числах лист, бо коли референт Ерстенюк підніс шапку і крикнув: хай живе номер 18, то із тисячу грудей залунало: хай живе 18-ка і шапки полетіли в гору.

Дня 22. лютого відбулася передвиборча нарада в Тилявці, в домі п. Федорчука. Зібралося поверх 50 громадян. Після дискусії над рефератом присутні одноголосно ухвалили повести свою громаду та околицю до виборів за 18-кою та висказались різко проти Жука, який розбиває одноцілий український фронт. Вибрано виборчий комітет.

Дня 23. лютого відбулася нарада в Людвинцях, в домі госп. Івана Прибіжнюка. Присутні в числі 40 громадян одобрили лінію Українського Національного Обєднання і ухвалили віддати свої голоси на листу бльоку ч. 18.

18 це листа, яка запевнить українському народови при виборах перемогу

Українські Жінки!

Сповнилася хвилина, на яку жінки всего культурного світу чекали: жінки мають рівне з мущинами право при виборах!

За те право боролися робітниці, яких мимо совісности в праці використовували, бо витирали ними всі кути по фабриках і ріжного рода робітнях. Боролися селянки, які поносили рівні з чоловіками громадські тягарі, а не мали права виконувати громадянських обовязків. Боролися умові робітниці, жінки-інтелігентки, яких визискували по урядах. Жінки були покривджені законами в життю родиннім і суспільнім!

Всесвітня війна переконала весь культурний світ, що за рівні обовязки і за рівну працю належаться жінці рівні права.

Українська жінка на рівні з чоловіком допущена до голосування до сойму і сенату! Українська жінка має право стати післанницею до сойму і сенату, щоби там засвідчати волю українського народу а зокрема, щоби там охороняти жінок і відпирати їх кривди!

Дня 4. і 11. марта мусять всі українці без ріжниці стану і походження станути одною лавою до голосування!

Українські жінки віддадуть свої голоси на лісти тих кандидаток і кандидатів, що своєю чеснотою, характерністю і національними почуваннями дадуть запоруку, що в соймі і сенаті будуть заступати справи українського народу, обороняти рідне слово, рідну школу і національне виховання української дитини.

Вибрані також жіночими голосами посли мусять памятати, що українки віддали на них свої голоси в вірі, що вони будуть боротися за охорону жінки-матері, вдови і сироти, за справжню, не паперову, рівноправність жіки-громадянки!

Українські жінки, щоб ніодна з Вас не відтягнулася від голосування! Всі як одна маємо засвідчити своїми голосами, що ми розуміємо вагу хвилі і вміємо сповнити свій національний обовязок!

Ми, як матері великого українського народу, використаймо гідно своє право. Даймо доказ, що ніякі наємничі та інтернаціональні підшепти ворогів не досягнуть української жінки.

Памятаймо на день 4. і 11. марта!

Українські жінки! Памятаймо, що від нас залежить краще завтра!

Головний Виділ „Союза Українок“.

Відозва до українського учительства.

Товариші і Товаришки!

Стремління Проводу Українського Національно-Демократичного Обєднання до створення одного національного виборчого бльоку розбилося о незрозумілу партійну заскорузлість деяких українських партій. Це дало такі наслідки, що до виборів стає проти себе понад 10 українських кандидатських виборчих лист, а проти них майже в цілости сконсолідовані польські і жидівські партії. Така виборча констеляція діткнула також болючо й українське учительство, яке свідоме ваги хвилі, щиро віддане національній справі, попало в дезорієнтацію, бо і кандидати на послів від учительства найшлися в ріжних партійних таборах, головно в 52 і 53 виборчім окрузі. З такої ситуації вийшло поважне непорозуміння між нашими товаришами і товаришками, які блукають в сумнівах, як поставитися до виборів, до тогож ще в момент, коли старости, інспектори і поліція закликають їх до виборів в хосен т. зв. урядового бльоку, листа ч. 1.

Тому, що перед виборами до сойму і сенату ми вже не зійдемося, а наша станова організація як аполітична і безпартійна не може давати директив щодо Вашого становища у виборчій акції, а так також, щоби розвіяти Ваші сумніви, ми як кандидати на послів з партії Українського Національно-Демократичного Обєднання, звертаємося до Вас з закликом і прохаємо розважити отсей фактичний стан:

Українське Національно-Демократичне Обєднання опирається в своїй програмі на **самостійницьких національних принціпах, обєднує в собі всі суспільні верстви українського народу та має на меті боротьбу за всі його найвищі національні, культурні та господарські ідеали.** Коли додамо, що Президія Обєднання дала запевнення, що будучий український соймовий Клюб візьме між свої головні програмові точки добро українського учительства та української школи, то є очевидним, що все українське учительство повинно гуртуватися тільки під прапором цьої одинокої національної понадклясової партії і голосувати тільки на її листу ч. 18.

Цим становищем ми в нічім не нарушуємо виборчих шанс наших товаришів з інших лист, бо вони приймаючи кандидатські місця на своїх листах, не могли числити на Вас, що завжди досі були прихильниками і гуртувалися в партії УНД-Обєднання. — Вони, знаючи силу своїх партій, могли рахувати тільки на підтримку своїх партійних товаришів. Рівнож годі нам числитися з ріжними закулісовими приказами а часто і погрозами урядових чинників. Свобода переконань є заґварантована державною конституцією, й чому українці малиби бути виняті з під її прав? Вибори є тайні і вони мають виявити свобідну волю горожан, тому й ми всі маємо право і обовязок голосувати тільки після своєї волі і після національної чести!

Товаришки! Товариші! Не забувайте, що на Вас звернені очи всеї нашої суспільности. Не забувайте, що ми є тими камінярами, котрі виковують від найнищих основ національну культуру, тямте, що у всіх народів народний учитель був тим, що клав основи величі своєї нації і що така сама роля тяжить на Вас!

У всіх переломових моментах передовсім ми, учительство, мусимо виявити якнайбільш сили волі, характеру і любови нашої батьківщини. Тому і тепер, вільні від партійних межиусобиць, йдім до цих виборів, які є народнім плебісцитом, під кличем: „Національна єдність, свобода і величня майбутність!“

Це все має в своїй програмі Українське Національно-Демократичне Обєднання. що йде до виборів з листою ч. 18.

Дмитро Великанович,
учитель в Конколівці, повіт Ряшів.

Іван Ліщинський,
зльокавтований учитель, у Львові.

Іван Василишин,
учитель в Кунисівцях, повіт Городенка.

Що це за безпартійний бльок?

Складається з 8 партій.

Відозвами польського безпартійного бльоку (листа ч. 1) засипані й обліплені всі міста, місточка і села. Появились навіть відозви в українській мові, що полюють на голоси українських громадян. Несвідомленим українцям подаємо до відома, що до цего „безпартійного бльоку“ належать такі польські партії:

1) Польська патрія праці, до якої належать міністер Бартель та ріжні високі державні урядники.

2) Союз направи річипосполитої, зложений також з високих урядників і дідичів.

3) Партія „Зєдночене люду“ з ріжних пястових патріотів.

4) Польські монархісти під проводом князя Сапєги і ґрафа Лубєнського.

5) Польська партія консерватистів, до якої належать князь Радзівіл, ґраф Потоцкі та інші польські маґнати.

6) Ріжні жиди, рабіни і цадики, що держаться урядової клямки.

7) Партія польських радикалів, що мріють про Польщу в історичних границях.

8) Пілсудчики, переважно полковники та інші польські офіцири.

Так виглядає польський „безпартійний“ бльок співпраці з урядом, що каже голосувати на листу ч. 1 всім народнім учителям та іншим державним службовцям а навіть нашим селянам.

Хотять підвищити податки.

Рішить про це новий сойм.

Польські ґазети пишуть, що сказав заступник президента міністрів Бартель в справі підвисшення пенсій урядникам. Варто це запамятати. Він толкувався, чому уряд признав урядникам підвишку пенсій як одноразовий додаток у двох ратах. Сказав, що на більше уряд не має грошей. Але за те додав: „Хочемо піднести пенсії урядникам на стало від 1. квітня 1928 р. Але щоби підвисшити урядничі пенсії, треба встановити нові податки або піднести податки дотеперішні. Накладати або підносити податки урядови без ухвали сойму не вільно. Тому уряд прийде до нового сойму з проектом нових податків“.

А щоби сойм ухвалив нові податки на пенсії урядникам, мусить мати відповідних послів, які на це згодяться. Тому виборці мусять тепер добре застановитися, кого вибирати послами.

ПОЗІР ГРОМАДЯНЕ ГОРОДЕЦЬКОЇ ДІЛЬНИЦІ.

Льокаль Виборчого Комітету УНД-Обєднання на Городецьку дільницю міститься в салі Сокола III вул. Городецька ч. 95. Урядові години щоденно від 10—12 перед пол. і від 4—7 вечером.

Читачам Волині, Холмщини, Полісся і Підляша.

Насопис „Українська Громада“, орган української національної думки, виданий б. сенатором М. Черкавським у Луцьку, перестав на якийсь час виходити, тому що всі місцеві друкарні станули на службу виборчому бльокови з листою ч. 1 і відказались друкувати „Українську Громаду“. В інтересі української справи і на основі умови з редакцією „Української Громади“ передплатники цього часопису будуть діставати „Свободу“, яка відступати-ме свої сторінки вістям з північно західних українських земель.

На Мазурщину!

З Войнилівщини доносять нам: Перенесено на Мазурщину одного з найдіяльніших учителів — управителя школи в Середнім, І. Самотовку. Декрет про перенесення підписав сам міністер освіти — Добруцький. І. Самотовка поклав великі заслуги для кооперативного просвітянського руху в Войнилівщині. Від політики стояв з далека. Одинока його „провина“, що є українським націоналістом. Слід зазначити, що п. Самотовка — один з кращих педаґоґів серед нашого учительства.

З партійної орґанізації.

ПОВІТОВИЙ НАРОДНІЙ ЗЇЗД У ЛЬВОВІ

Дня 17. лютого ц. р. відбувся в салі Лисенка у Львові Повітовий Народній Зїзд, на який прибули делеґати із всіх сіл львівського повіту. Присутніх около 600 делеґатів. Промовляли кандидати на послів листи ч. 18. д-р Дмитро Левицький, проф. Фердинанд Лянґ, Мілена Рудницька і Іван Ліщинський. Наради велися при великім заінтересованню присутніх.

ПОВІТОВИЙ ЗЇЗД В ЯВОРОВІ.

Дня 6. лютого ц. р. відбувся Повітовий Зїзд делеґатів Обєднання в *Яворові*. Присутніх около 80 делеґатів. Після рефератів о. Бариляка ,о. Огородника і п. Парової, усі однозгідно рішили працювати в цілому повіті в користь листи ч. 18. Слідуючий Зїзд назначено на 27-го лютого ц. р. в Пов. Канцелярії Обєднання в Яворові.

Провокація.

В числі 10. „Нашого Слова“ з дня 8. лютого ц. р. появилася нотатка під заг. „Ундисти як провокатори“. Подано там відомість виссану з пальця, буцім то інж. Целевич з Угнова поликав на віче в Раві Руській поліцію і вказуючи рукою на сельробів, викрикував по польськи: „Дивіться панове постерунькові, ось присланий просто з Москви“. Стверджуємо, що це провокаційна видумка, характеристична для сельробів. Інж. Целевич згадував згаданого 15. січня ц. р. зовсім на вічу в Раві Руській не був, а був того дня на вічу в Журавцях Взагалі такої події ані в Раві Руській ані нігде інде не було. Інж. Целевич передав справу на судову дорогу

Заяви.

Подаю до відома, кому треба знати, що я не є жадним прихильником партії Бриля, яку уважаю для українського народу шкідливою. Записали мене до неї аґітатори Бриля проти моєї волі Одночасно заявляю, що належу до партії Українського Національно-Демократичного Обєднання і хочу в її рядах працювати для добра українського народу.

*Микола Ількі*в,
господар в Жиравці пов. Львів.

Отсим заявляю, що мене втягнено до виборчого комітету пертії УНС на вічу дня 13. лютого ц. р. в Білім, повіт Перемишляни в моїй несвідомости справи, не поінформувавши мене на перед, в рамені якої партії це віче відбувається. Заявляю, що з партією УНС я нічого спільного не маю, пятную їх як народніх зрадників, а належу до свідомих українських громадян націоналістів.

Біле, дня 21-го лютого 1928 р.
Дмитро Панкевич.

Виборчий округ ч. 54 і виборчий сенатський округ терноп. воєвід.

Повновласти для мужів довіря з підписом повновласника листи ч. 18 д-ра Івана Якимчука розіслано на адресу повітових орґанізацій для всіх громад дитичного повіту, а це в окрузі ч. 54 до сойму і сенату окремо, а в окрузі 55 в повітах, що належать до тернопільського воєвідства, лише повновласти до сенатських виборів. Повітові орґанізації перешлють безпроволочно

ці зголошення поодиноким громадам свого повіту, а мужі довіря листи ч. 18 самі з виповненими зголошеннями зголосяться до предсідника своєї обводової комісії виборчої і предложать йому це зголошення з підписом д-ра Якимчука, яке одержать зі своєї повітової орґанізації в осередку свого староства. Окружна виборча канцелярія в Тернополі не висилає згаданих зголошень сама до поодиноких обводових комісій виборчих, а роблять це самі мужі довіря.

Д-р Степан Баран.

Господарські машини подорожіли.

Памятайте про це при виборах.

Майже всі краєві фабрики господарських машин піднесли на початку 1928 р. ціни на свої вироби. Причинилося до того подорожіння машин те, що в останніх роках серед сільського населення сильно зріс попит за господарськими машинами, так що їх фабрики не могли навіть настарчити. Використали це фабриканти і піднесли ціни машин. А щоби заграничні фабрики не робили конкуренції краєвим, уряд підніс мито на господарські машини, спроваджувані із заграниці, о 33 проц. Потерплять на тім не тільки сільські господарі, але й ціла держава, бо селяне будуть менше купувати добрих машин та гірше справляти своє поле, що знову причиниться до зменшення урожаю.

Не треба забувати, що фабриканти належать до партій, що попирають виборчу листу ч. 1.

Хто бажає добра українському народови, голосує тільки на 18

Відкритий лист громадян Ходорівщини

до кандидата на посла з 55-го округа до варшавського сойму з партії „праці“ ч. листи 26,

адвоката д-ра Андрія Стронціцкого з Ходорова.

Ми нище підписані, познакомившись зі змістом летючки ч. листи 26. на 55. виб. округ, в імя правди заявляємо

Неправдою є, щоби громадяни Ходорівщини на якихнебудь зборах або засіданнях хочби тіснійшого гурта людий чи комітету вирішили поставити Вас, п. д-р Андрій Стронціцкий, кандидатом на посла. Зате правдою є, що навіть виборчий комітет, вибраний на вічу, скликанім дня 29 грудня 1927 р. партією „праці“ до Ходорова в складі сімох людий, на свому засіданню дня 8. січня 1928 р. проти Вашої волі поставив одноголосно кандидатуру в посли з нашого повіту д-ра Корнила Трояна, адвоката в Ходорові.

Значить, кандидатуру Вашу громадянство не видвигнуло, а уважає її самозванчою, висуненою з гори для розбивання українського національного одностайного фронту і як таку осуджує. Ваша самозванча кандидатура являється для нас несподіванкою і противенством до голошених Вами засад, що не треба українському народови вибирати послів, щоби їздили даром І. клясою до Варшави, які більш нічого для нашого народу не зроблять, тому Ви все твердили, що кандидувати не будете. Одначе виходить, що забаглося Вам поїздок І. клясою у Варшаву!

Про вичислені в летючці заслути Ваші „як визначного робітника на народній ниві“ ми підписані щойно довідуємося з летючки Вами виданої, в якій в безсоромний спосіб обманюєте громадянську опінію, бо подані у ній заслуги не відповідають від початку до кінця правді, крім того одинокого факту, що Ви на світ прийшли і в школу ходили.

Осіли Ви в 1922 р. в Ходорові, та ніхто Вас на селах не бачив ні по читальнях, чи кооперативах, чи Кружках „Рідної Школи“, або „Сільського Господаря“. Одинокий раз читальня „Просвіти“ в Дулібах в 1923. р. попросила Вас з святочною промовою на Шевченківське Свято, яку виголосили Ви в такий недбалий і неприготований спосіб, що вже жадна читальня в окрузі від тоді не бажала бачити такого „визначного громадянського робітника“ на того рода поважних святах.

В 1927 р. по наданню Вам чотирох літ часу на підготовку до громадянської роботи, вибрано Вас містоголовою Філії „Просвіти“ в Ходорові, на якому то становищі оставали Ви через около 8 місяців і на протязі того часу відбули 2, словами: дві поїздки до читалень „Просвіти“ в Оттиневичах і в Бориничах, де знову доказали свою повну іґнорацію в позашкільній освіті наслідком чого Філіяльний Виділ без найменшого спротиву приняв Вами внесену резиґнацію містоголови і члена Виділу.

Рівнож в тім самім році т. є. 1927., були Ви через якого пів року перший раз головою кружка „Рідної Школи“, де крім високопарних фраз нічого реального не перевели, а на велике вдоволення Виділу і громадянства рівнож з головства і члена виділу зрезиґнували, а пороблені досягнення в „Рідній Школі“, це заслуга не Ваша, а оставшого до дня нинішного Виділу

Щойно в 1927 р. вписались Ви в члени місцевої читальні, де крім плачення членської вкладки не кивнули навіть пальцем. (Рукою Ви герой, бо з приходом в Ходорів побили Ви по лици секретаря читальні, а голову кружка „Рідної Школи“ — женщину прозвали „хамом“, а в громадянській праці Ви після Ваших слів „Ви неофіт“!)

Правдою є, що Ви є справником місцевої кооперативи „Наша Торговля“, яка завдяки не Вашій особі, а під впливом здорового руху в кооперативному життю округа розвиваєтся як багато иниших кооператив під проводом кооператорів-селян, як в Грусятичах, Ляшках, Вербиці чи Городиславичах і т. п. які ведуть їх краще, чим Ви з адвокатським докторатом.

Дальше ствержуємо, що не Ви здвигнули власним вкладом „Народний Дім“ в Ходорові, бо такий дім збудовано у нас ще до війни, відреставрувало його по війні громадянство, а Ви прийшли до готового „Народного Дому“ як адміністратор, посвятивши його наперід руками духовенства з округа.

Ви є від пару літ головою „Луга“, де „пупіль Ваш Ґловяк“ вивчив чотири вправи, що їх рік-річно місцевий „Луг“ на фестинах повтаряє, та пару новомодних танців навчив, а донедавна, себто до хвилі проголошення „ощадности“ давали Ви „весняні, літні, осінні та зимові всенародні великі вечерниці з танцями“, не проявляючи позатим ніякої орґанізаційної праці між „Лугами“ чи „Соколами“ в окрузі.

Від 1922 р. до грудня 1927 р. на усі запити громадян, чому не показуєтесь з громадянською роботою по селах округа, відповідали Ви заєдно, що Ви „транспортунфеґіґ“ (нездібні до поїздок), однак тепер знайшлись у Вас сили і здоровля розбивати наш національний фронт і руйнувати наші згуртовані сили при помочи підозрілих, а невідвічальних елементів.

Наконець ствержуємо, що заєдно називали Ви себе „неофітом“ і густо-часто заявляли, що жаль Вам невимовно, що присталисьте як „римо-католик“ до української нації. Чи так поводитися може дійсно „вірний син української нації“?

Навівши отсих пару гірких фактів Вашої „визначної діяльности“, взиваємо Вас не ширити баламутства та не обманювати громадянської опінії так округа, як і цілого краю. Коли у Вас хоч крихітки є громадянської моралі, а не безвідвічальний розгін політичної авантури та жировання на „українстві“, то відкличте всю ту неправду, написану в летючці і цофніть кандидатуру невидвигнену Ходорівщиною.

Ходорів, дня 14. лютого 1928 р.

о. Теофіль Прийма, о. Микола Мельничин, о. Волинець Михайло, Олекса Мацьків, Данило Мода, Григорій Ковальчук, о. Петро Курчаба, Василь Папіровський, Григорій Ґулій, Михайло Білий, Дмитро Мацкула, Сень Щерба, Пашко Михайло, Афтанас Юревич, Гринь Козак, Кость Слівінський, Павлишин Гринь, Теодор Кіт, Іван Марків, Стефан Слюзар, Василь Легкий, Михайло Кіт, Стефан Досяк, Микола Сливка, Іван Маланчук с. Василя, Афтанас Миколин, Микола Ніклевич, Іван Проціневич, Петро Онім, Іван Макогін, Гриня Борак, Миколай Маланчук, Іван Коритовський, Петро Москаль, Гринь Наганда, Теофіля Глинська, Николай Саляк, Микола Неїжмак, Ілько Данчевський, Василь Ковалишин, Василь Несімка, Іван Шаран, Михайло Ревуцький, Іван Павлів, Василь Миць, Іван Юзефів, Гринь Лютий, Іван Барнась, Йосиф Наконечний.

18 це число листи, на яку голосують всі чесні українці!

18 це число обєднаного українського виборчого фронту.

Новинки.

— **Передвиборча брехня.** Посольський кандидат радикальної партії, учитель Генрик Коваль розголошує в Калущині і сусідних повітах, будьтоби д-р Іван Куровець старався о те, щоб п. Ковалеви шкільна влада відобрала відпустку, уділену йому для поратування здоровля, та перенесла його на Мазурщину. Ствержуємо, що все те неправда, придумана для здискредитування кандидатури д-р Курівця. П. Генрик Коваль кандидат партії, що розбиває народню єдність при виборах і наносить українському народови шкоду, не тільки не потерпів від польської шкільної влади ніякої кривди, але навпаки користується зовсім вільною рукою у своїй виборчій кампанії. Чи придумана ним брехня йому багато поможе, побачимо в дні соймових виборів.

— **Як аґітують польські ксьондзи?** Аґітатор польської партії „Пяст“, кс. Панась скликав в Комарні віче, на якім накинувся дуже гостро на уряд Пілсудського. Помагав йому кс. Осіковіч з Угерець. Підбурена товпа міщан і селян з околичніх музурських сіл кинулась на прихильників Пілсудського та урядової виборчої листи ч. 1 і дванайцятьох із них тяжко побила. При тій нагоді потерпів Гринько Оліяч, що замішався припадково між людей. Поліція арештувала трьох авантурників, але обох ксьондзів лишила в спокою.

— **Хотять реґулювати ціни.** На основі президентського розпорядку у Варшаві має утворитись інститут для дослідів господарських відносин і цін. Цей інститут має контролювати всі промислові і торговельні підприємства в Польщі та управильнювати ціни. На неслухняних будуть накладати кари, грошеві та арешт. В Польщі вже нераз пробували реґулювати промислові ціни, але ніщо з того не вийшло. бо жиди реґулятор взяли в свої руки.

— **Не вільно продавати горівки в часі виборів.** Щоб недопустити до шкідливої аґітації при помочи алькоголю, а також до можливих вибриків в часі виборів, міністер внутрішних справ заборонив продавати алькогольні напитки в днях 2, 3, 4, 10 і 11. марта ц. р. в цілій Польщі. Поліція має потягати виновних до відповідальности.

— **Не вільно боргувати трунків.** Міністерство внутрішних справ має заборонити в найблищім часі продажу алькогольних напитків на кредит. Шинкарам, що не послухають цеї заборони, влада зачинить шинк чи коршму і відбере концесію. Заборона має на меті охоронити особливо сільське населення перед довгами на піянство та втратою маєтку. Краще булоб, якби в Польщі виробляли менше алькоголів або зовсім заборонили їх продавати.

— **Яйця потаніли.** Польськи ґазети доносять з радістю, що від половини січня ціну яєць обнижено о 11 сотиків на штуці або о 35 проц. Тому голосуйте, сільські господині, на польські міські партії, то вам дальше ціну яєць обнижать!

Із скільських гір.

Аґітатори і кандидати УНС-а при роботі.

Наші спокійні Карпати повні виборчих аґітаторів. З минувших виборів вийшов тут о. Ільків, яким способом, всім відомо Тепер його місце заняла партія УНС-а з Станиславова. Подвижників має всюди повно, котрі без перешкоди дурять темний нарід. Гоніть інтеліґенцію, вибирайте хлопів до сойму, бо ті найліпше будуть боронити вашої справи! — це їх кличі.

УНС має всюди своїх аґітаторів, якщо не кандидатів. Головний кандидат із скільського повіту та стовп УНС-а Олекса Ориняк з Орави, заступник посла Ількова, а тепер в терні (зі Заревичем із Синевідська) кандидат із Скільщини. Иого всюда повно. В Плавю, Оравчику, Тухольці, Козьові, Погари, Сморжу та в своім гнізді в Ораві обіцює виборцям завести рай, як його виберуть.

Однак його противники голосять про него багато темних справок, котрі кандидатови на посла не лицюють. Багато оголосив Гриньо Дуб з Орави про американські дзвони. Американці прислали коло 750 долярів на купно дзвонів для церкви в Ораві та жадали, щоби один дзвін важив 400 кґ., аби була слава на цілу околицю. Олекса Ориняк купив дзвони, однак часть грошей ужив на забави та гостину для ксьондзів, за що дістав похвалу з консисторії, але також скаргу до прокураторії в Стрию за спроневірення грошей, а іменно, що великий дзвін не має такої ваги, яку повинен мати, тому його треба переважити, бо вага подана Ориняком фальшива. Гриньо Дуб привіз вагу до церкви, але Ориняк забрав вагу з церкви та не допустив зважити дзвони. Справа була дуже голосна в суді в Сколім, було багато свідків, та Ориняк, видячи, що справа кепско скінчиться, поцілувався з Гриньом Дубом, бо боявся прокураторії. Гриньо Дуб писав до д-ра Даниловича в Станиславові, що він перед виборами буде дзвонити в американські дзвони, щоби ціла Галичина знала, яких кандидатів має УНС.

Крім того Олекса Ориняк заложив був кооперативу в Ораві, котру потому забрав до себе, та ще декотрим членам до тепер не звернув вкладок. Члени поплатили членські уділи марками, а як марки спали, то добре було за 5.000 марок звернути 1 гріш. Богато крику робив Михайло Мартинець з Орави, бо скаржив Ориняка до староства, що він виробив Яцкови Циб із Орави запомогу інвалідську 700 зол. та половину взяв собі 350 зол. а половину дав інвалідови. Кароль Маркс, комендант із Козьови, місто дати справу прокураторії, казав перепроситись з Ориняком, гроші 350 зол. звернути інвалідови, а справу запити в Сколім.

Такі то кандидати ходять по Верховині і обіцюють боронити хлопської справи. А що овес для погорільців з Гребенова, зібраний в Ораві продав, про те не згадую.

Поінормований.

ОГОЛОШЕННЯ.

Голосуйте на лісту число: 18

Видає С-ка „Діло“, зар. стов. з обмеж. пор. — За редакцію відповідає Волод. Целевич. — З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок ч. 10.